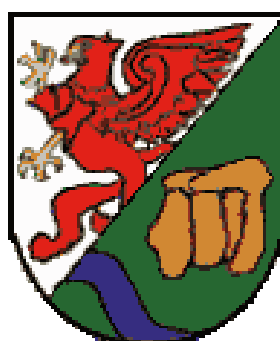

Załącznik do Uchwały Nr XII/57/07
Rady Gminy Rąbino
z dnia 30 października 2007r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY RĄBINO
na lata 2007-2015**

WRZESIEŃ 2007

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1.1. METODY I FORMY OPRACOWANIA STRATEGII.....	4
1.2. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	6
1.2.1. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA.....	6
1.2.2. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI.....	7
1.2.3. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	9
1.2.4. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	10
1.2.5. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013.....	11
1.2.6. STRATEGIA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ DO ROKU 2015.....	12
1.2.7. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RĄBINO.....	13
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	15
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	15
2.2. DEMOGRAFIA.....	15
2.3. CHARAKTERYSTYKA GRUP OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W GMINIE.....	17
2.4. DOTYCHCZASOWE FORMY POMOCY I ŚWIADCZEŃ.....	34
2.5. BEZROBOCIA I RYNEK PRACY.....	27
2.6. SYTUACJA I TENDENCJE GOSPODARCZE WYSTĘPUJĄCE W GMINIE.....	32
2.7. KWESTIA DOTYCZĄCA MIESZKALNICTWA W GMINIE.....	33
2.8. KWESTIA DOTYCZĄCA UZALEŻNIEŃ I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	33
2.9. KWESTIA DOTYCZĄCA PRZESTĘPCZOŚCI.....	36
2.10. KWESTIA DOTYCZĄCA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	37
2.11. KWESTIA DOTYCZĄCA RODZINY W KRYZYSIE I DZIECKA.....	37
2.12. SYTUACJA EDUKACYJNA.....	42
2.13. CHARAKTERYSTYKA ŻYCIA KULTURALNEGO.....	43
2.14. STAN OPIEKI ZDROWOTNEJ.....	44
2.15. ANALIZA SWOT.....	44
2.16. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE W GMINIE.....	51
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	52
3.1. MISJA.....	52
3.2. POMOC OSOBOM I RODZINOM OBARCZONYM PROBLEMEM UZALEŻNIENIA.....	52
3.3. SYSTEM POMOCY OSOBOM BEZDOMYCH.....	53
3.4. SYSTEM POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.....	54
3.5. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE.....	55
3.6. SYSTEM WSPARCIA DLA RODZIN DYSFUNKCYJNYCH.....	56
3.7. SYSTEM WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH I ICH RODZIN.....	57
3.8. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ.....	58
3.9. SYSTEM KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIE SŁUŻB SPOŁECZNYCH.....	58
3.10. KIERUNKI DZIAŁAŃ ODNOSZĄCE SIĘ DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH.....	60
3.11. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW.....	71
4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	75
4.1. INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY.....	75
4.2. INSTYTUCJE PUBLICZNE.....	77
4.3. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	77
5. REALIZATORZY.....	79
6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	80
7. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII.....	81
8. PODSUMOWANIE.....	82

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rąbino na lata 2007-2015 ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Z tego też względu przyjęcie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Należy podkreślić, że polityka społeczna jest realizowana przez wiele polityk szczegółowych np. politykę emerytalno-rentową, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, zatrudnienia, rodziny, mieszkaniową. Cele polityki społecznej to m.in. :

- bezpieczeństwo socjalne, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, bezrobocie),
- inwestycje w człowieka – tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia, promocja zatrudnienia,
- pokój społeczny – jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, akceptacji różnic występujących między ludźmi,
- życie rodzinne – akcentowanie życia rodzinnego oznacza powrót do wartości związków między ludźmi i poczucia bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych.

Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom strategii rozwiązywania problemów społecznych i z nimi konfrontowana.

Obowiązek opracowania Strategii wynika wprost z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz. U. Nr 64, poz.593 ze zm./. Różnorodność problemów społecznych występujących

w gminie Rąbino powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i realizację zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie /Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm./,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym /Dz. U. Nr 122, poz. 1143 ze zm./,

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /Dz. U. Nr 99, poz. 1001 ze zm./,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 2007 Nr 70, poz. 473/,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zm./,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych /Dz. U. z 2006 Nr 139, poz. 992 ze zm./,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm./,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. Nr 180, poz. 1493/.

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji Strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Opracowując gminną Strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu społecznego i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej,
- Krajowy Plan Działania na Rzecz Integracji Społecznej,
- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013,

1.1. METODY I FORMY OPRACOWANIA STRATEGII

Zarówno opracowanie, jak i późniejsza realizacja Strategii powinna odbywać się przy udziale szerokiego forum społecznego, dzięki czemu nie jedna instytucja a cała społeczność

czuje się odpowiedzialna za osiągnięcie celów strategii. Z tego względu Rada Gminy w Rąbinie powołała Komisję ds. opracowania strategii. Komisja przystępując do tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych opierała się o przesłanki wynikające z analizy sytuacji demograficznej gminy, z mapy problemów i z rozeznaczonych potrzeb społecznych.

W celu kompleksowego opracowania strategii pracownicy socjalni z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie przeprowadzili ankietę wśród mieszkańców, której zakres tematyczny obejmował następujące kwestie:

- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- uzależnień,
- liczby gospodarstw,
- liczby osób w rodzinie,
- i inne.

W sporządzeniu gminnej Strategii wykorzystano również opracowany w roku 2006 (na podstawie badań przeprowadzanych w zakresie badania bezpieczeństwa uczniów w szkołach tutejszej gminy) przegląd bezpieczeństwa - publikowany pod nazwą: „Przegląd Ocen i Placówek w Województwie Zachodniopomorskim”.

Przeprowadzono analizę SWOT wśród władz lokalnych w zakresie:

- kwestii osób bezrobotnych (mocne i słabe strony),
- kwestii osób bezrobotnych (szanse i zagrożenia),
- kwestii osób uzależnionych (mocne i słabe strony),
- kwestii osób uzależnionych (szanse i zagrożenia),
- kwestii dzieci, młodzieży i rodziny (mocne i słabe strony),
- kwestii dzieci, młodzieży i rodziny (szanse i zagrożenia),
- kwestii ludzi starych (mocne i słabe strony),
- kwestii ludzi starych (szanse i zagrożenia),
- kwestii osób niepełnosprawnych (mocne i słabe strony),
- kwestii osób niepełnosprawnych (szanse i zagrożenia),
- kwestii osób bezdomnych (mocne i słabe strony),
- kwestii osób bezdomnych (szanse i zagrożenia),
- rozwoju kadr i służb pomocowych (mocne i słabe strony),
- rozwoju kadr i służb pomocowych (szanse i zagrożenia).

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę Strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

1.2. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niestabilnością kierunku rozwoju, powinny posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania i określania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. Silne oddziaływania czynników zewnętrznych, gdzie istotną rolę odgrywa dynamika i ekspansywność jednostek terytorialnych (gmin miejskich i wiejskich oraz województw), konkurujących w dostępie do ograniczonego rynku inwestorów i kapitału, wymuszają konieczność stosowania przez władze samorządowe odpowiednich metod zarządzania. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które oparte jest na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych.

Konstruując strategię rozwiązywania problemów społecznych gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły mieszkańców gminy. Analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie gminnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.2.1. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007 – 2013.

Celem strategicznym NSRO jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju.

Obok celu strategicznego NSRO zakładają realizację celów szczegółowych, wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytycznych Wspólnoty oraz wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń, tj.:

- 1) tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego;
- 2) wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego;
- 3) podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora usług;
- 4) budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów;
- 5) wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji
- 6) społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- 7) rozwój obszarów wiejskich.

NSRO będą realizowane przy pomocy Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez samorządy poszczególnych województw:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO),
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Konkurencyjna Gospodarka,
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

1.2.2. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce. Przyjęcie Programu stanowiło potwierdzenie głównych kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu z wykorzystaniem środków EFS.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. Do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych do których należą:

- podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo,
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce,
- upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy,
- zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa,
- wzrost spójności terytorialnej.

Program składa się z 10 Priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego środki zostaną przeznaczone przede wszystkim na wsparcie efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego zostaną w głównej mierze przeznaczone na wsparcie dla osób i grup społecznych.

Priorytety realizowane centralnie to:

- Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna;
- Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;
- Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V Dobre rządzenie;

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich;
- Priorytet VII Promocja integracji społecznej;
- Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach;

Ponadto realizowany będzie Priorytet X Pomoc techniczna, którego celem jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji Europejskiego Funduszu Społecznego.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki finansowany będzie w 85 proc. ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz w 15 proc. ze środków krajowych. Całość kwoty, jaką przewidziano na realizację Programu, wynosi prawie 11,5 mld euro, w tym wkład finansowy Europejskiego Funduszu Społecznego to ponad 9,7 mld euro a pozostałą część stanowią środki krajowe. W ramach PO KL przewiduje się realizację projektów w dwóch trybach: systemowym i konkursowym. W trybie systemowym projekty będą realizowane przez beneficjentów imiennie wskazanych w Programie lub dodatkowych dokumentach stanowiących jego uszczegółowienie. Natomiast w trybie konkursowym projekty będą mogły realizować wszystkie podmioty m.in.:

- instytucje rynku pracy,
- instytucje szkoleniowe,
- jednostki administracji rządowej i samorządowej,
- przedsiębiorcy,
- instytucje otoczenia biznesu,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje systemu oświaty i szkolnictwa wyższego,
- inne podmioty.

1.2.3. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** to:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

Priorytety w zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

Priorytety w zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

Priorytety w zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.2.4. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągnięcia integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. W Krajowym Planie Działania na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje Kościołów i związków wyznaniowych.

Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.2.5. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013

Skonstruowana przez zespół ekspertów Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 została przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005 r. jako krajowa odpowiedź na postulowaną w krajach UE potrzebę intensyfikacji wysiłków na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz prowadzenie takiej polityki przez państwa członkowskie, która zapewni równomierny rozwój wszystkich środowisk społecznych.

Celem Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego

dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.

Powyższa Strategia wyznacza następujące priorytety i kierunki działania na lata 2007 – 2013:

- 1) Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.
- 2) Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.
- 3) Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.
- 4) Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie.
- 5) Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.
- 6) Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych.
- 7) Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

1.2.6. STRATEGIA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ DO ROKU 2015

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego. Strategia wojewódzka w zakresie polityki społecznej pozwala zaplanować działania województwa w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

Misją powyższej Strategii jest podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym.

Celem pośrednim jest stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej.

Cele strategiczne i operacyjne dla województwa zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej:

1) Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

- Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.
- Promocja na rzecz zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych.

- Przeciwdziałanie „dziedziczeniu” przez mieszkańców województwa długotrwałego bezrobocia.

2) Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych.

- Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin.
- Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
- Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych.

3) Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych.

- Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
- Aktywizacja mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
- Edukacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

4) Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa.

- Edukacja społeczna i działalność wychowawcza.
- Lecznictwo odwykowe oraz rehabilitacja osób uzależnionych.
- Przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych.

5) Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.

- Integracja społeczna osób niepełnosprawnych, we wszystkich grupach społecznych.
- Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych.

6) Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.

- Poprawa bezpieczeństwa socjalnego wśród ludzi starszych.
- Aktywizacja społeczna osób starszych.
- Wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

1.2.8. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RĄBINO

W założeniach Strategii Rozwoju Gminy z roku 1999 w zakresie sfery społecznej określono następującą misję i cele strategiczne :

Misja Gminy Rąbino:

Podniesienie poziomu życia mieszkańców w celu zmniejszenia odpływu ludności.

Cele strategiczne:

- 1) zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy,
- 2) zapewnienie korzystnych warunków życia mieszkańców, ochrona wartości kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych,
- 3) aktywizacja gospodarcza i rozwój przedsiębiorczości lokalnej, ograniczenie bezrobocia,
- 4) podnoszenie poziomu wykształcenia,
- 5) rozwój terenów wiejskich, kształtowanie i racjonalne wykorzystanie przestrzeni z zachowaniem wymogów ekorozwoju,
- 6) stymulowanie funkcji rolniczej jako funkcji wiodącej oraz wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Rozwój infrastruktury technicznej oraz optymalizacja głównych elementów infrastruktury społecznej,
- 7) wytworzenie sprawnych ekonomicznie struktur w rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym zdolnych do konkurencji, szczególnie w aspekcie członkostwa w Unii Europejskiej,
- 8) rozwój usług i małych firm,
- 9) przyciąganie inwestorów z zewnątrz oraz promocja oferty inwestycyjnej,
- 10) wykorzystywanie potencjału intelektualnego i mobilności mieszkańców oraz zasobów gminy zgodnie z wymogami gospodarki rynkowej i jej ekologizacji. Integrowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz rozwoju gminy,
- 11) działania władz samorządowych ukierunkowane na rozwój gminy oraz integracja w ramach powiatu świdwińskiego.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Rąbino położona jest w obrębie Pojezierza Zachodnio – Pomorskiego w powiecie świdwińskim. Od strony południowo - zachodniej graniczy z gminą Świdwin, od zachodu z gminą Sławoborze. Granicę północną wyznacza gmina Białogard (powiat białogardzki). Natomiast na wschodzie i południowym - wschodzie graniczy z gminą Połczyn Zdrój. Pod względem obszarowym gmina plasuje się w środku wiejskich gmin województwa zachodniopomorskiego; jej powierzchnia ewidencyjna wynosi około 180 km². Gminę zamieszkuje około 4,2 tys. mieszkańców. Stanowi to 0,24 % ogólnej liczby ludności woj. zachodniopomorskiego oraz 7,9% ogólnej liczby ludności powiatu świdwińskiego. Gmina należy do grupy gmin wiejskim o niskim zaludnieniu; na 1 km² przypada 23,7 mieszkańców. Gminna sieć osadnicza składa się z 15 sołectw, tj. Batyń, Biała Góra, Dąbrowa Białogardzka, Kłodzino, Gąsków, Głodzino, Lipie, Stare Ludzicko, Nielep, Role, Rąbino, Świerznica, Biernów.

Rąbino to miejscowość gminna, na jej terenie zlokalizowane są władze i agendy samorządu gminnego, skupia większość historycznie wytworzonych ciężarów społeczno-gospodarczych, jakie wypływają z okalające je obszary. “Przedłużeniem” tych wielostronnych więzi jest centrum powiatowe - miasto Świdwin, położone na południowy zachód od Rąbina, a oddalone w linii komunikacyjnej o około 16 km.

Na terenie gminy Rąbino znajduje się ogółem 76 podmiotów gospodarczych publicznych i prywatnych. W gminie funkcjonuje Zespół Szkół w Rąbinie, w którym mieści się przedszkole, oddział przedszkolny, szkoła podstawowa oraz gimnazjum. Ogółem uczęszcza 383 uczniów. Natomiast Szkole Podstawowej w Nielepie, Niepublicznej Szkole w Rzecinie kształcą się 102 uczniów.

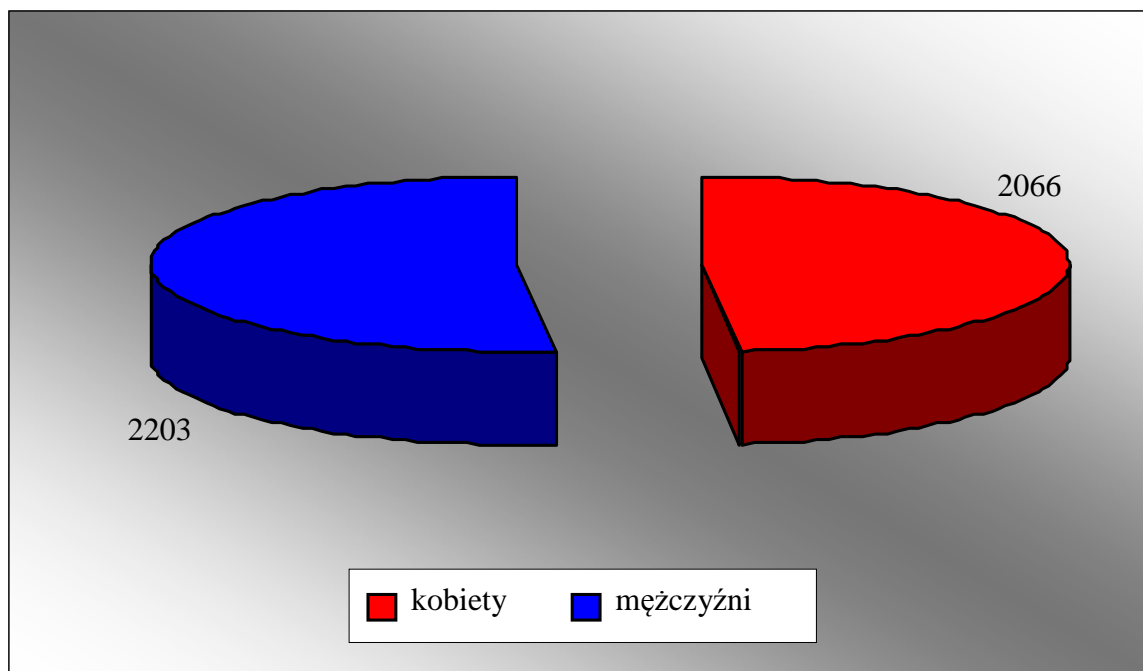
Mieszkańcy gminy Rąbino mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „AL-MED” w Rąbinie.

2.2. DEMOGRAFIA

Ważnym czynnikiem, wpływającym na planowanie zabezpieczenia społecznego ludności, jest sytuacja demograficzna i analiza danych dotyczących m.in. struktury wiekowej ludności, migracji, głównych źródeł utrzymania.

Sytuacja demograficzna gminy Rąbano przedstawia się następująco:

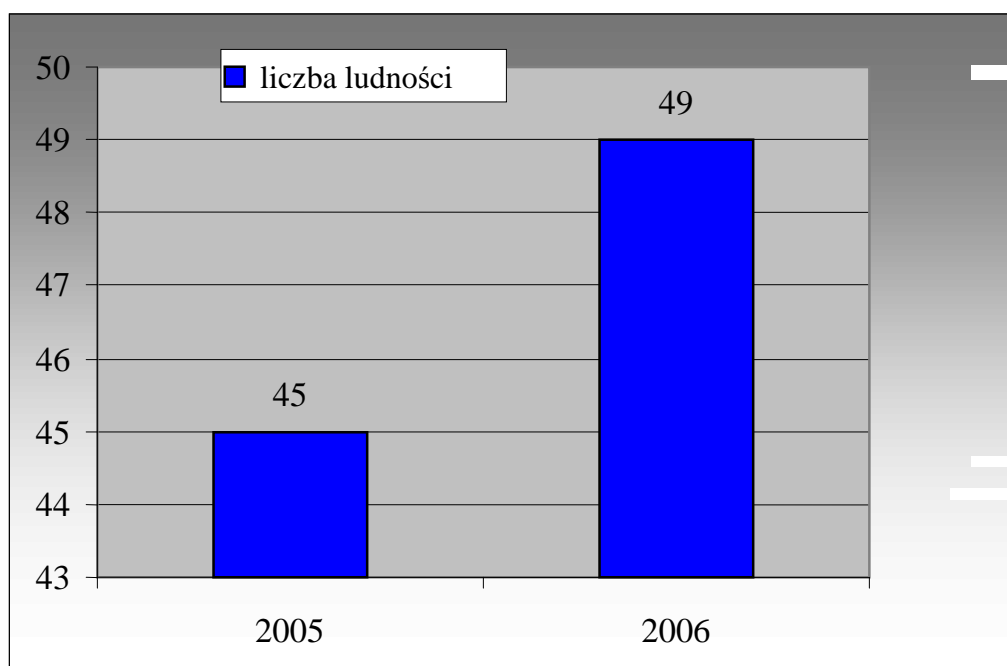
Ludność gminy Rąbano w roku 2005

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rąbinie.

Według danych Urzędu Gminy w Rąbinie z dnia 31.12.2005 roku gminę Rąbano zamieszkiwało 4269 osób, w tym 2203 mężczyzn i 2066 kobiet. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 23,5 osoby na 1 km².

Ludność według migracji w roku 2005-2006

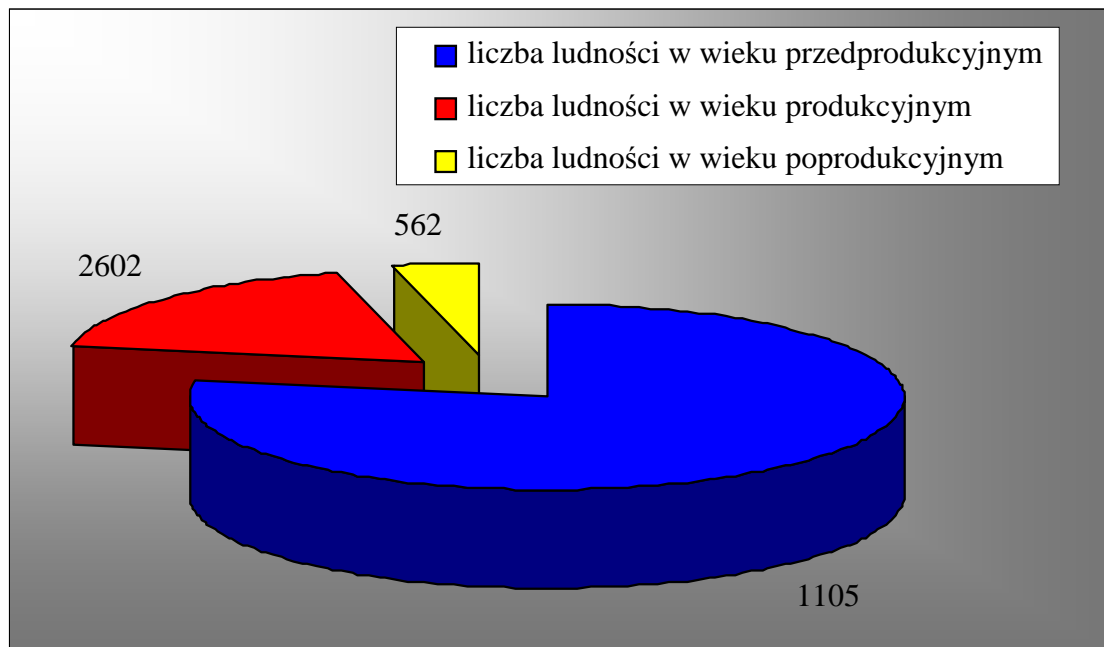

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rąbinie.

Z powyższego zestawienia wynika, iż w stosunku do lat ubiegłych nie uległa zwiększeniu ilość osób zameldowanych w gminie.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Rąbino w roku 2005

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rąbinie.

W roku 2005 teren gminy Rąbino zamieszkiwało 1105 osób w wieku przedprodukcyjnym, **2602 osób w wieku produkcyjnym** oraz 562 w wieku poprodukcyjnym. Z tego wynika, że strukturę wiekową mieszkańców gminy Rąbino charakteryzował wyższy procent osób w wieku produkcyjnym i najniższy procent osób w wieku poprodukcyjnym.

2.3. CHARAKTERYSTYKA GRUP OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W GMINIE

Pomoc społeczna, w myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej tekst jednolity z 2008r. (Dz. U. Nr 64 poz.593 ze zm.), jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. ust. 1 wyżej cytowanej ustawy). Ustawa o pomocy społecznej podaje

kryteria dysfunkcji, które powinny cechować osoby i rodziny ubiegające się o pomoc i z niej korzystające. Są to przede wszystkim następujące kryteria:

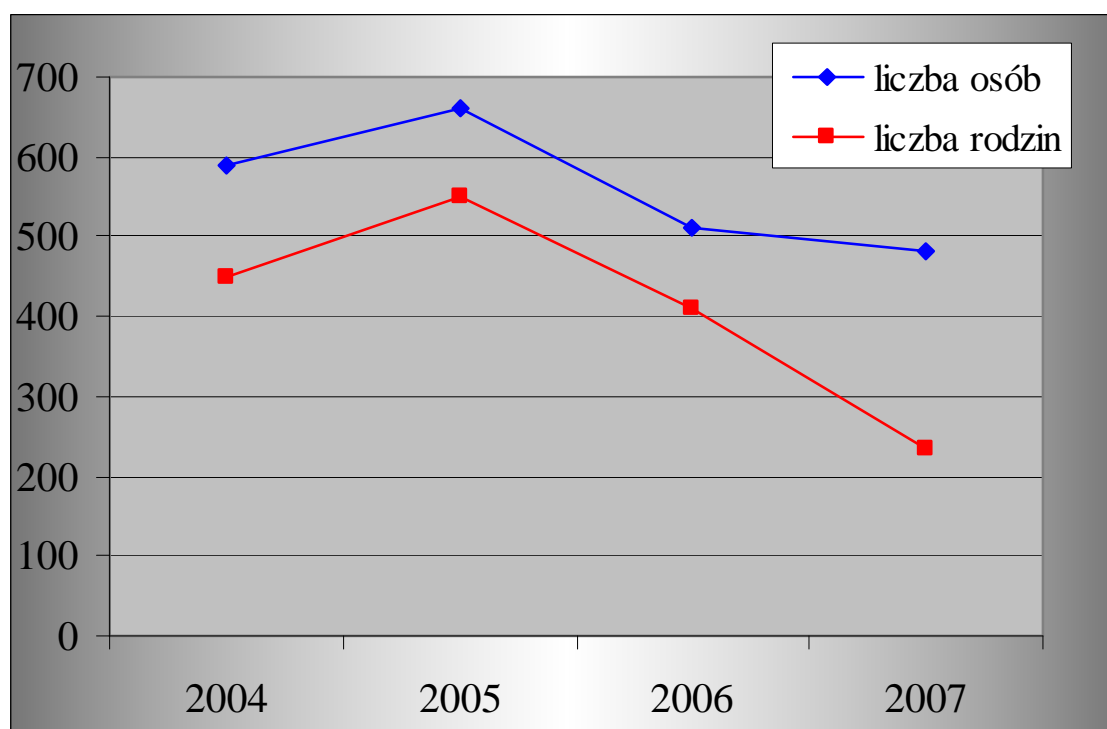
- 1) ubóstwo,
- 2) sieroctwo,
- 3) bezdomność,
- 4) bezrobocie,
- 5) niepełnosprawność,
- 6) długotrwała lub ciężka choroba,
- 7) przemoc w rodzinie,
- 8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizm lub narkomania,
- 14) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe,
- 15) klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Rąbino odpowiedzialny jest utworzony do tego celu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). Do obowiązków GOPS należy m.in:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych),
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

W niniejszym opracowaniu wykorzystano dostępne wyniki badań źródeł zastanych oraz analizy skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów przeprowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2004-2007 (według decyzji administracyjnych)

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

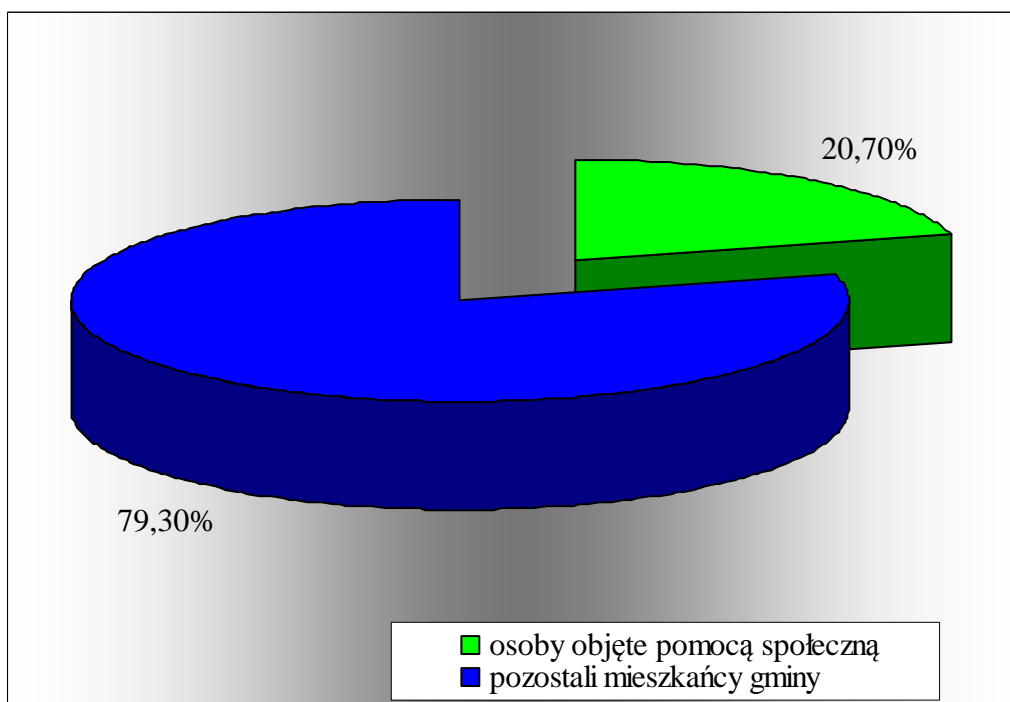
Z przedstawionego wyżej wykresu wynika, iż liczba osób objętych systemem pomocy społecznej ulega zmianom. Wynika to nie zawsze ze skali pojawiających się problemów społecznych, a przede wszystkim z ubóstwa. Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz w innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny.

Obecnie kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę potrzebujących i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Na wahania liczby uprawnionych do świadczeń wpływ miały m.in. ustawa o rencie socjalnej i ustawa o świadczeniach rodzinnych, które spowodowały w 2004 przejście części klientów systemu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i płatnika świadczeń rodzinnych.

Typy rodzin objęte pomocą społeczną w 2007 roku

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1	RODZINY – OGÓŁEM	234	863
2	W TYM: O LICZBIE OSÓB: 1	52	52
3	2	17	34
4	3	37	111
5	4	56	224
6	5	41	205
7	6 i więcej	31	237
	W TYM: RODZINY Z DZIEĆMI ogółem:	137	646
8	o liczbie dzieci: 1	22	59
9	2	45	175
10	3	36	169
11	4	12	67
12	5	8	51
13	6	5	34
14	7 i więcej	9	91
	RODZINY NIEPEŁNE ogółem:	24	89
15	o liczbie dzieci 1	7	14
16	2	9	30
17	3	5	22
18	4 i więcej	3	23
	RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW-OGÓŁEM	23	54
19	o liczbie osób: 1	10	10
20	2	3	6
21	3	3	9
22	4 i więcej	7	29

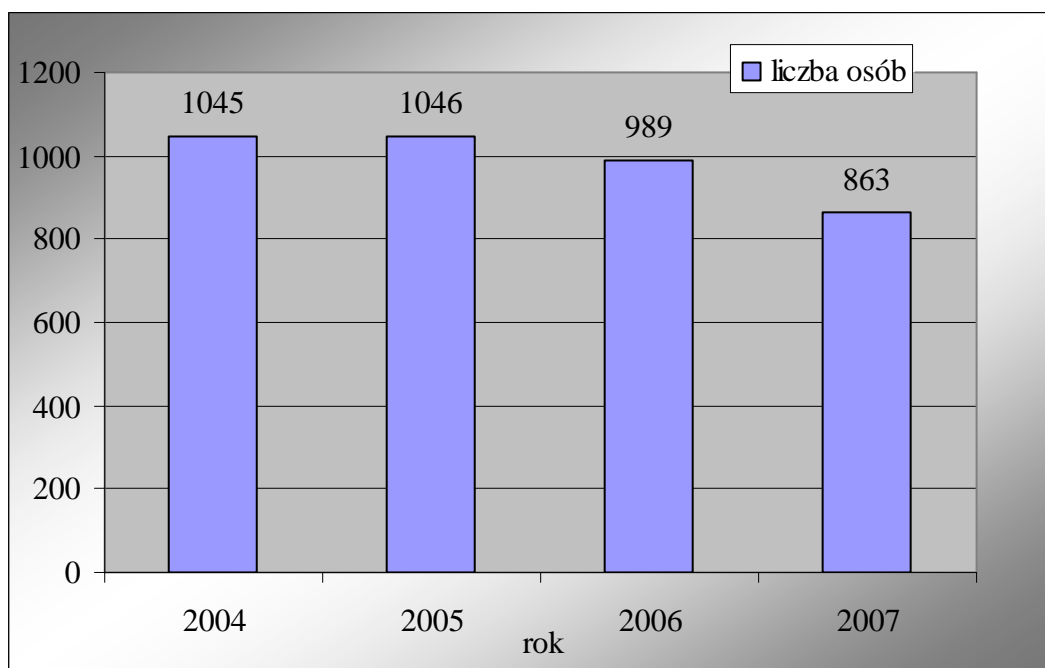
**Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej
ludność gminy w 2007 roku**

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

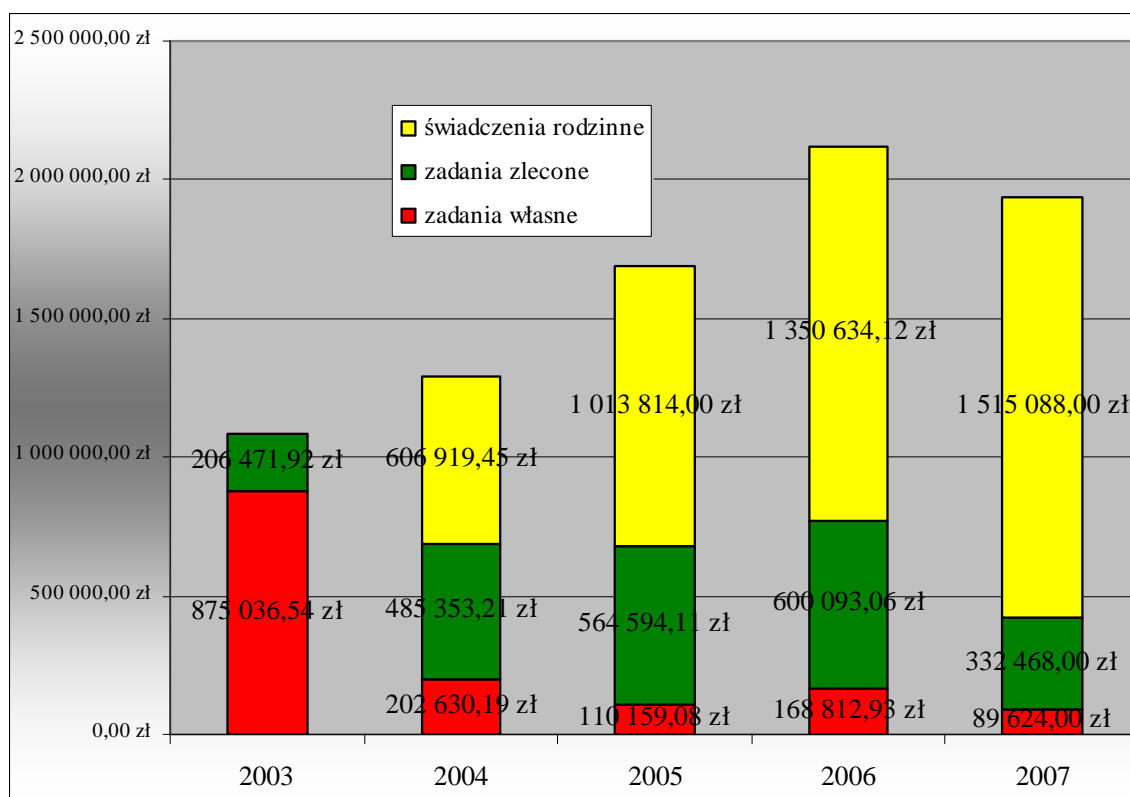
W roku 2007 beneficjenci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie stanowili 20,7 % ogółu mieszkańców gminy, czyli spośród 4 168 mieszkańców gminy, 863 osób skorzystało z systemu pomocy społecznej. Należy zaznaczyć, iż rzeczywista liczba osób korzystających z pomocy społecznej jest większa, bowiem udzielane świadczenia pośrednio obejmują również rodziny osób, którym przyznano wsparcie.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2004-2007

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Ogółem na przestrzeni ostatnich lat pomocą społeczną w gminie Rąbino objęto w roku 2004 – 1045 osób, w 2005 - 1046 osób, w 2006 – 989 osób w 2007 – 863 osób. Na spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w roku 2006 i 2007 miały znaczący wpływ utworzenie na terenie gminy Rąbino Klubów: Wsparcia Koleżeńskiego i Integracji Społecznej. Kluby te wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej wspierały mieszkańców gminy w formie poradnictwa i samopomocy. Prowadzone były również różne formy zatrudnienia (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże) oraz zatrudniono osoby przy inwestycjach wodociągowo – kanalizacyjnych.

Wydatki na pomoc społeczną w latach 2003-2007 i świadczenia rodzinne w latach 2004-2007

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających do dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, uwzględniając wydatki na zadania własne realizowane ze środków pochodzących z budżetu gminy, kwoty na zadania zlecone uzyskane z budżetu państwa oraz wartość świadczeń rodzinnych. Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, zauważa się, iż nakłady finansowe przeznaczane na wspomaganie osób i rodzin w latach 2004 - 2005 znacznie wzrosły w porównaniu z rokiem 2003. Taki stan rzeczy jest efektem wprowadzenia zmian ustawowych czyniących Ośrodek dysponentem środków na świadczenia rodzinne, które – co potwierdzają poniżej przedstawione dane – stanowią pokaźną pozycję w jego budżecie.

Ogółem wielkość wydatków na udzielane wsparcie w kolejnych latach wynosiła:

w roku 2003 – 1 081 508 zł,

w roku 2004 – 1.294 902 zł. (w tym 606 919 zł. na świadczenia rodzinne),

w roku 2005– 1 688 594 zł. (w tym 1 013 814 zł. na świadczenia rodzinne),

w roku 2006 – 2 119 540 zł (w tym 1 350 634 zł na świadczenia rodzinne),

w roku 2007 – 2 249 493 zł (w tym 1 512 088 zł na świadczenia rodzinne).

Typ świadczenia	2003		2004		2005		2006		2007	
	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie
Pieniężne	605	1318	552	1115	592	1141	489	1007	482	863
Inne (usługi opiekuńcze)	14	18	13	13	16	16	11	11	17	20
Opieka psychologiczna, porady	15	32	22	67	46	152	79	236		
Praca socjalna	473	1413	630	1230	644	1312	810	1815	200	752

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

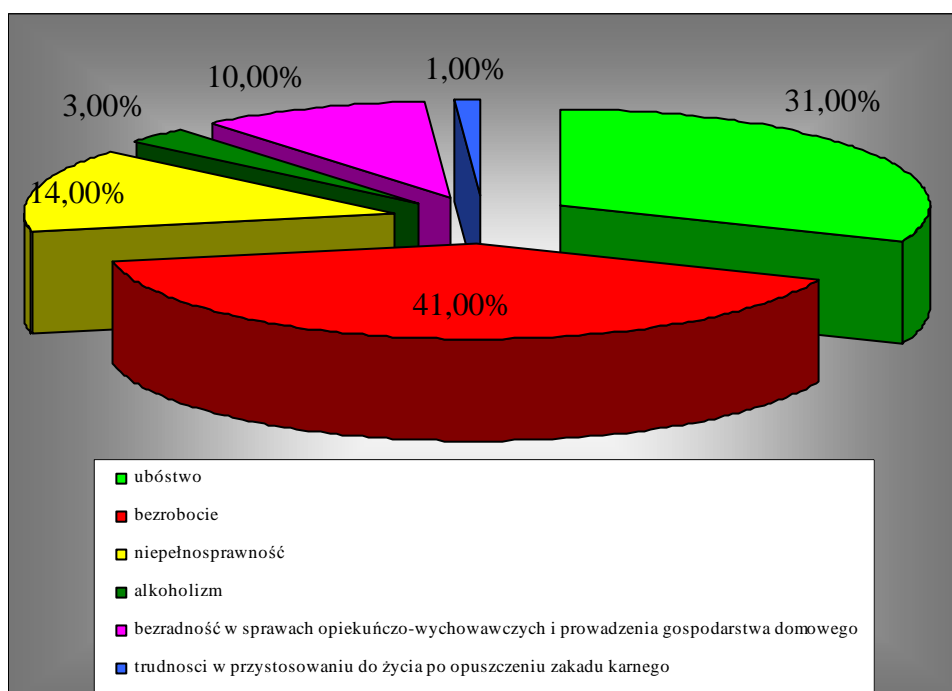
Świadczenia pieniężne są preferowaną i najbardziej pożądaną przez beneficjentów formą pomocy. Na przestrzeni lat 2004 - 2005 wsparcie finansowe nie ulegało większym wahaniom, dopiero w 2006 i 2007 roku nastąpił spadek tego rodzaju wsparcia. Analizując możliwości przyznawania przez ośrodek pomocy społecznej świadczeń finansowych, należy wskazać na podstawowe zasiłki, którymi obecnie są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz usługi opiekuńcze.

Pozytywnym zjawiskiem jest wysoka liczba udzielanego poradnictwa, która uległa zmianie z uwagi na utworzenie w 11 miejscowościach Klubów Wsparcia Koleżeńskieg oraz Klubu Integracji Społecznej.

Kolejną zmianą wynikającą z powyższego zestawienia jest malejąca liczba udzielanych usług opiekuńczych. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że usługi opiekuńcze są obecnie wykonywane w formie wolontariatu w ramach realizowanego programu „Praca w posagu”.

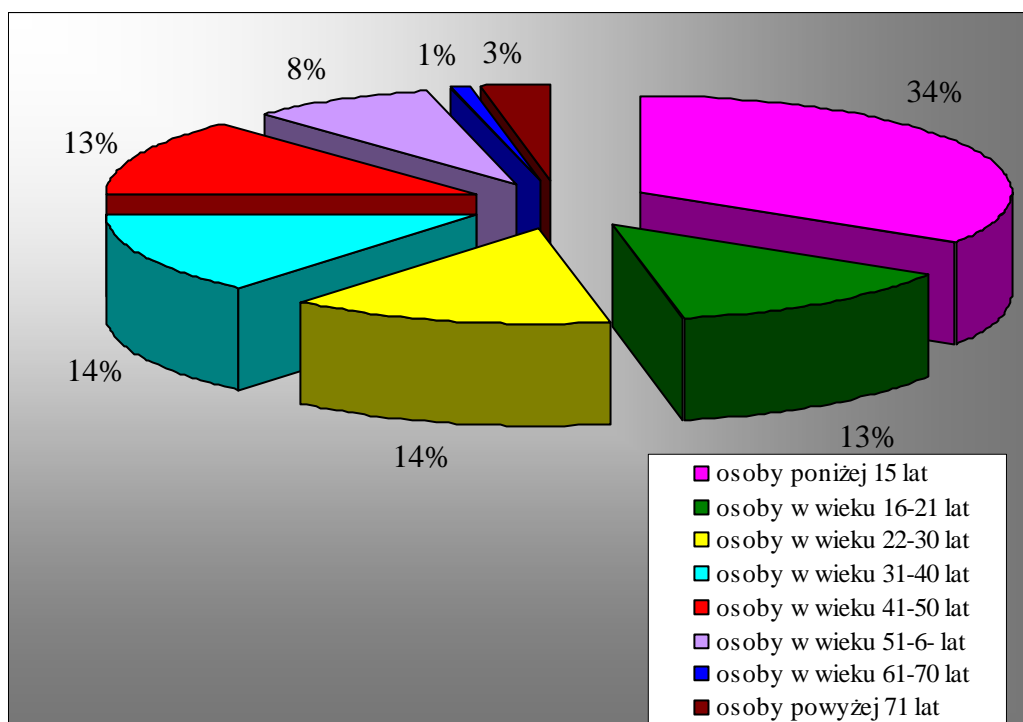
Powody przyznawania pomocy społecznej w 2007 roku (liczba rodzin)

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że dominującymi przyczynami, w związku z którymi mieszkańcy gminy Rąbino w 2007 roku wnioskowali o pomoc z systemu pomocy społecznej, było ubóstwo (137 beneficjentów – 31%) oraz bezrobocie (177 beneficjentów – 41%). Brak zatrudnienia, nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, stanowi przyczynę ubóstwa, pauperyzacji społeczeństwa, wzrostu problemów i dysfunkcji. Istotnym, co do liczby beneficjentów (62 osoby – 14%), powodem przyznania pomocy była niepełnosprawność. Przyczyną udzielania wsparcia w gminie Rąbino była także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W sumie 45 rodzin -10% uzyskało pomoc z tego tytułu. Ośrodek wspierał również osoby dotknięte problemem uzależnień – 11 osób - 3% z problemem alkoholowym oraz pomógł osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 5 osób – 1%.

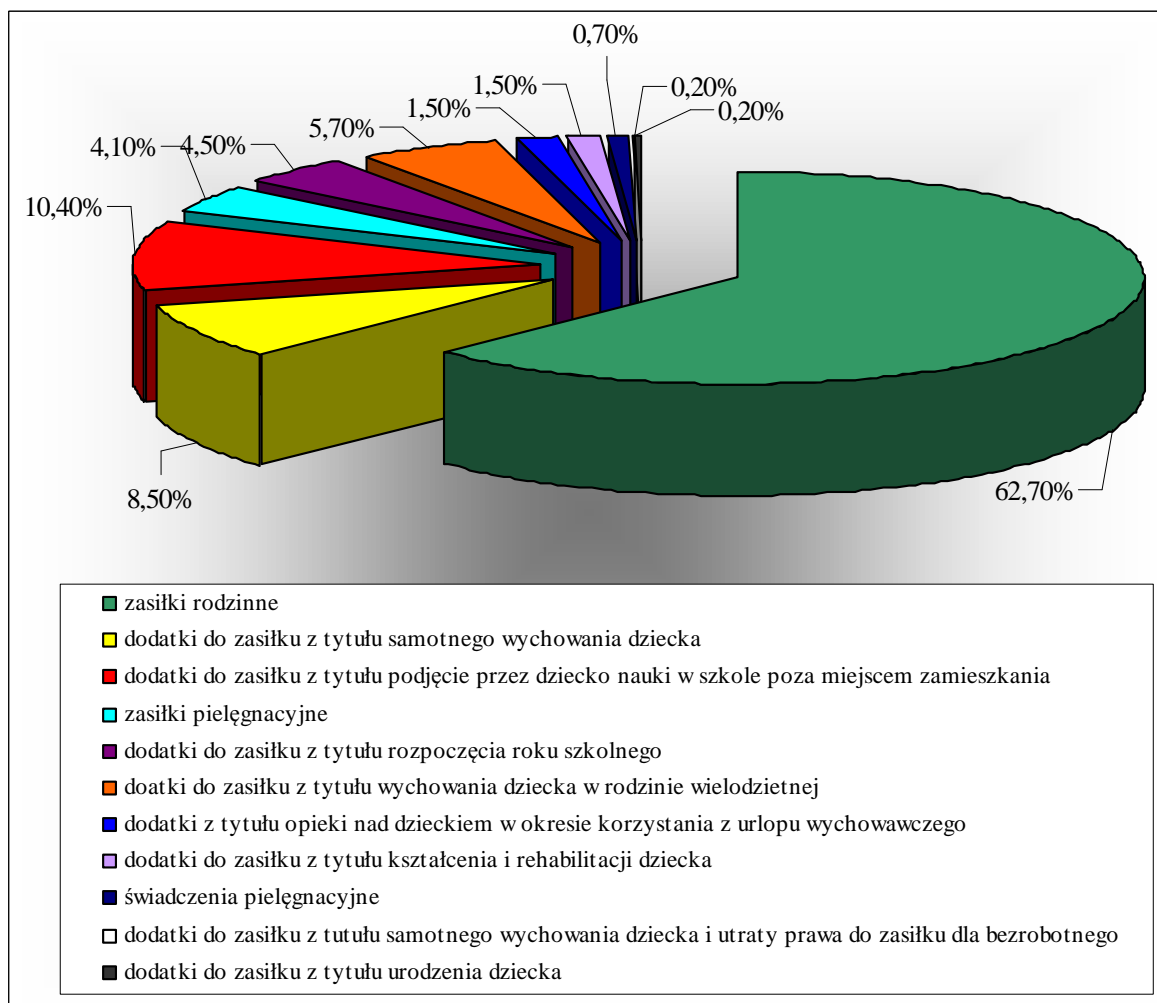
Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w 2007 roku

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie

Struktura demograficzna świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej jest porównywalna ze strukturą demograficzną całej lokalnej społeczności. Ogółem roku 2007 skorzystało z pomocy 863 osoby, w tym osoby: poniżej 15 roku życia – 292 (34%), w wieku 16-21 lat - 113 (13%), wieku 22-30 lat – 121 (14%), w wieku 31-40 lat – 120 (14%), w wieku 41-50 lat – 113 (13%), w wieku 51-60 lat – 69 (8%), osoby w wieku 61-70 lat – 9 (1%), osoby powyżej 71 lat – 26 (3%). Niepokój może budzić duża grupa beneficjentów pomocy społecznej w wieku produkcyjnym, którzy posiadając ku temu warunki powinni samodzielnie pracować i osiągać dochody umożliwiające utrzymanie siebie i swoich rodzin. Uwagę zwraca również znaczna liczba dzieci wspieranych przez system pomocy społecznej, głównie poprzez dożywianie w szkołach, co dowodzi istnieniu poważnych niedoborów materialnych wśród znacznej liczby rodzin.

Świadczenia rodzinne przyznawane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie w 2005 roku

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

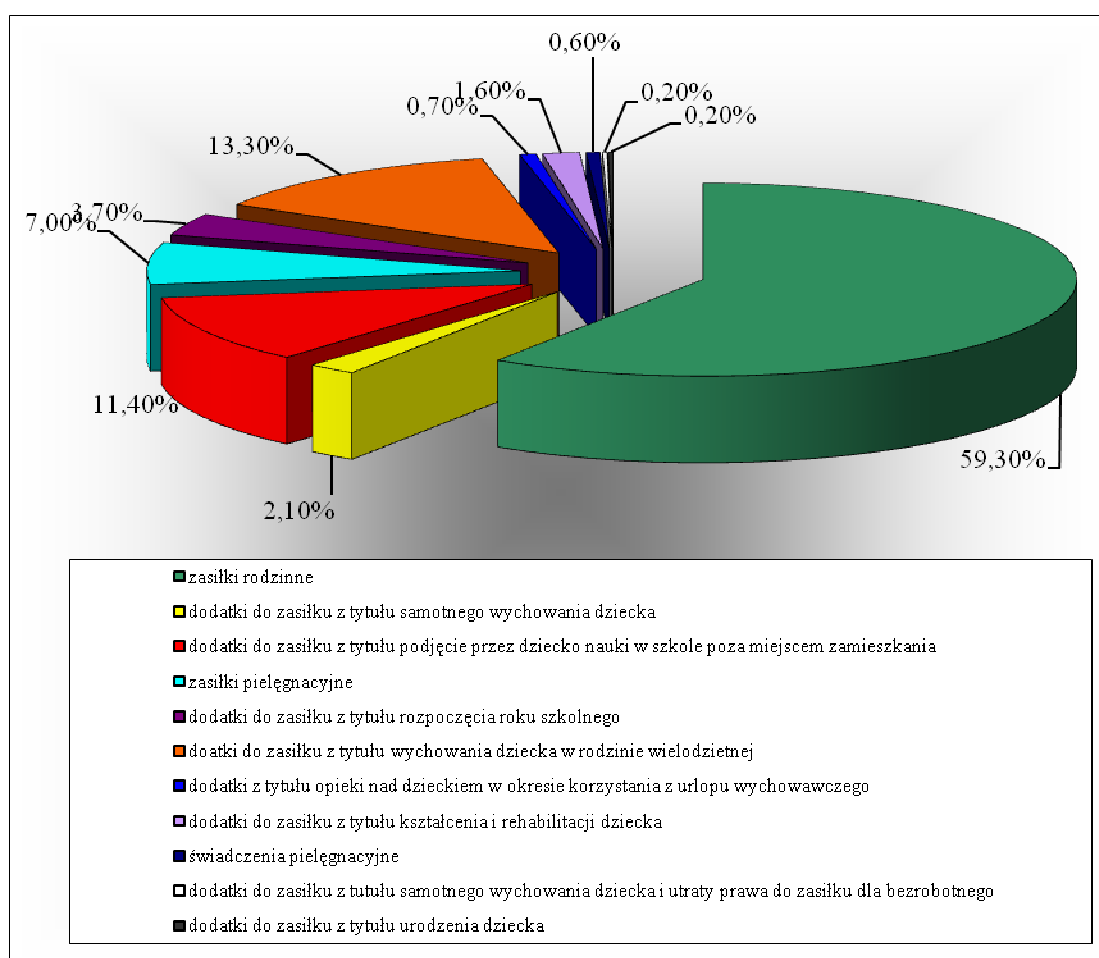
Zgodnie z ustawą, świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku oraz świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku i świadczenia pielęgnacyjnego.

W roku 2005 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbino wypłacił ogółem:

- 8.049 zasiłków rodzinnych,
- 1.096 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- 1.329 dodatków do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- 526 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 572 dodatki do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- 726 dodatków do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,

- 196 dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- 198 dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka,
- 95 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 25 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 24 dodatki do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka.

**Świadczenia rodzinne
przyznawane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie w 2006 roku**

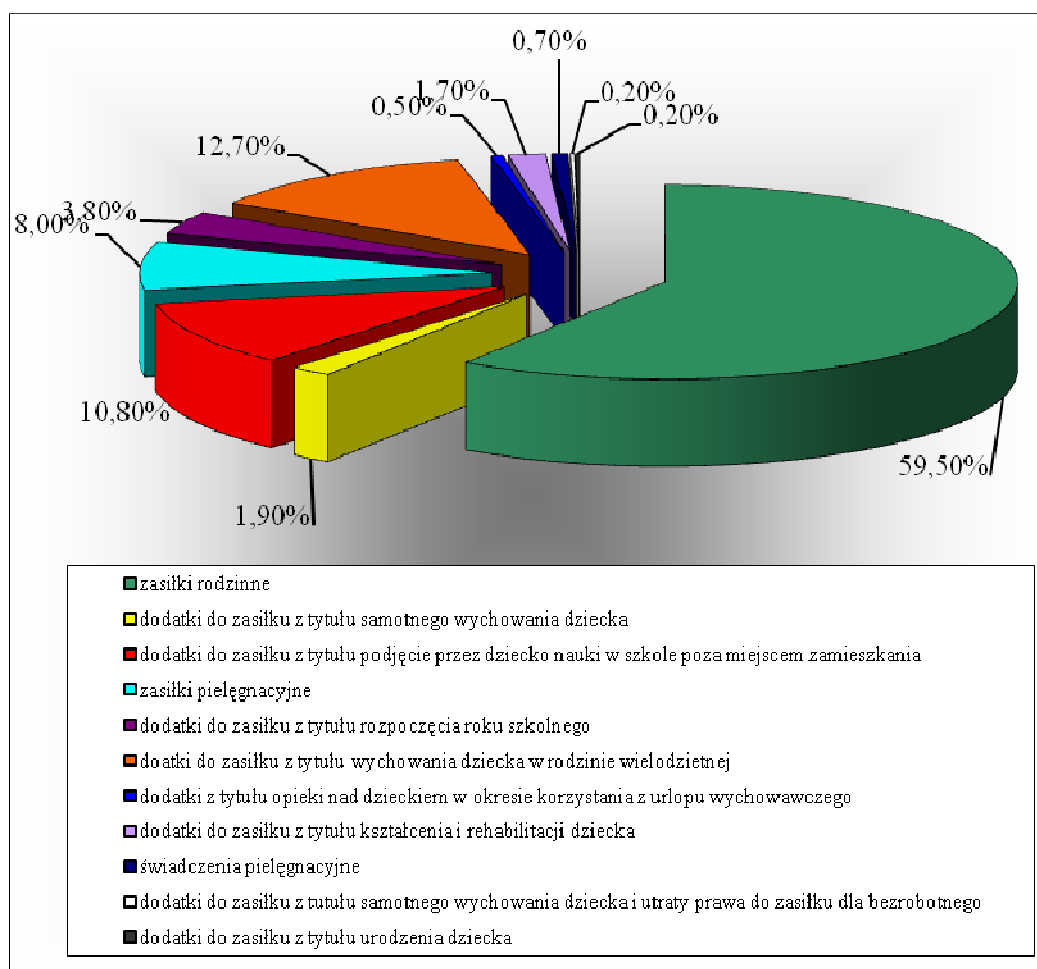

W roku 2006 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie wypłacił ogółem:

- 9.815 zasiłków rodzinnych,
- 36 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka,

- 1.882 dodatków do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- 1.154 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 618 dodatki do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- 2.206 dodatków do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- 114 dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- 270 dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka,
- 93 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 36 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 30 dodatki do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka.

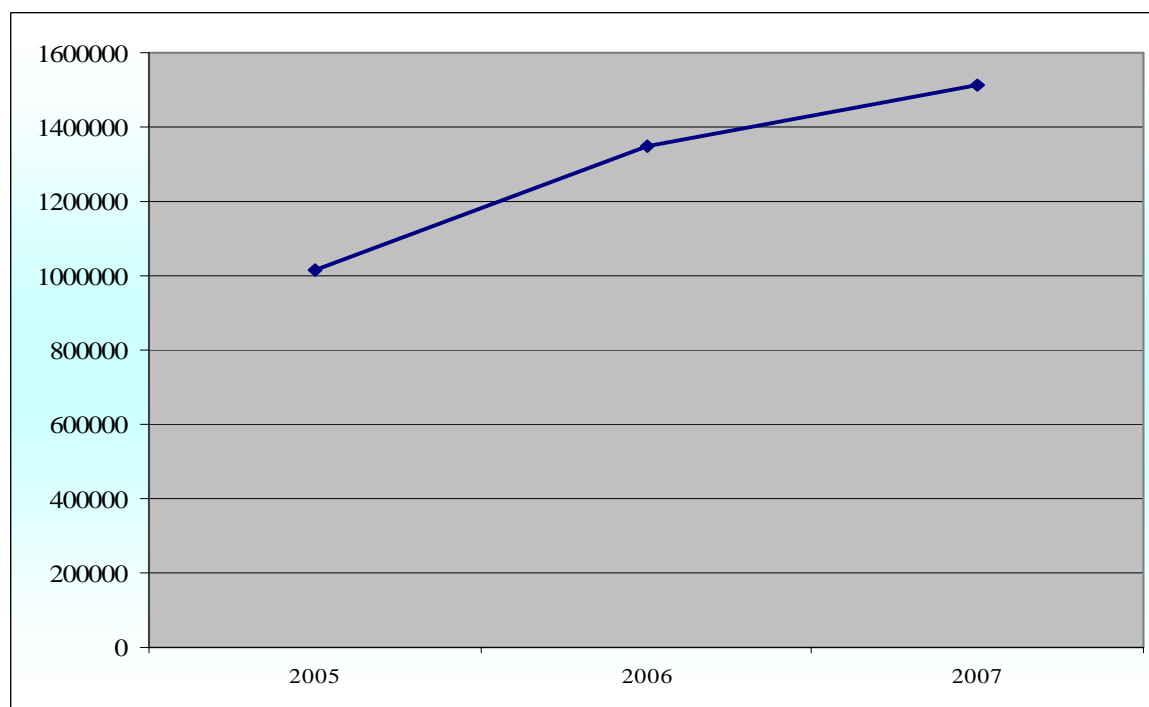
**Świadczenia rodzinne
przyznawane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbnie w 2007 roku**

W roku 2007 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbino wypłacił ogółem:

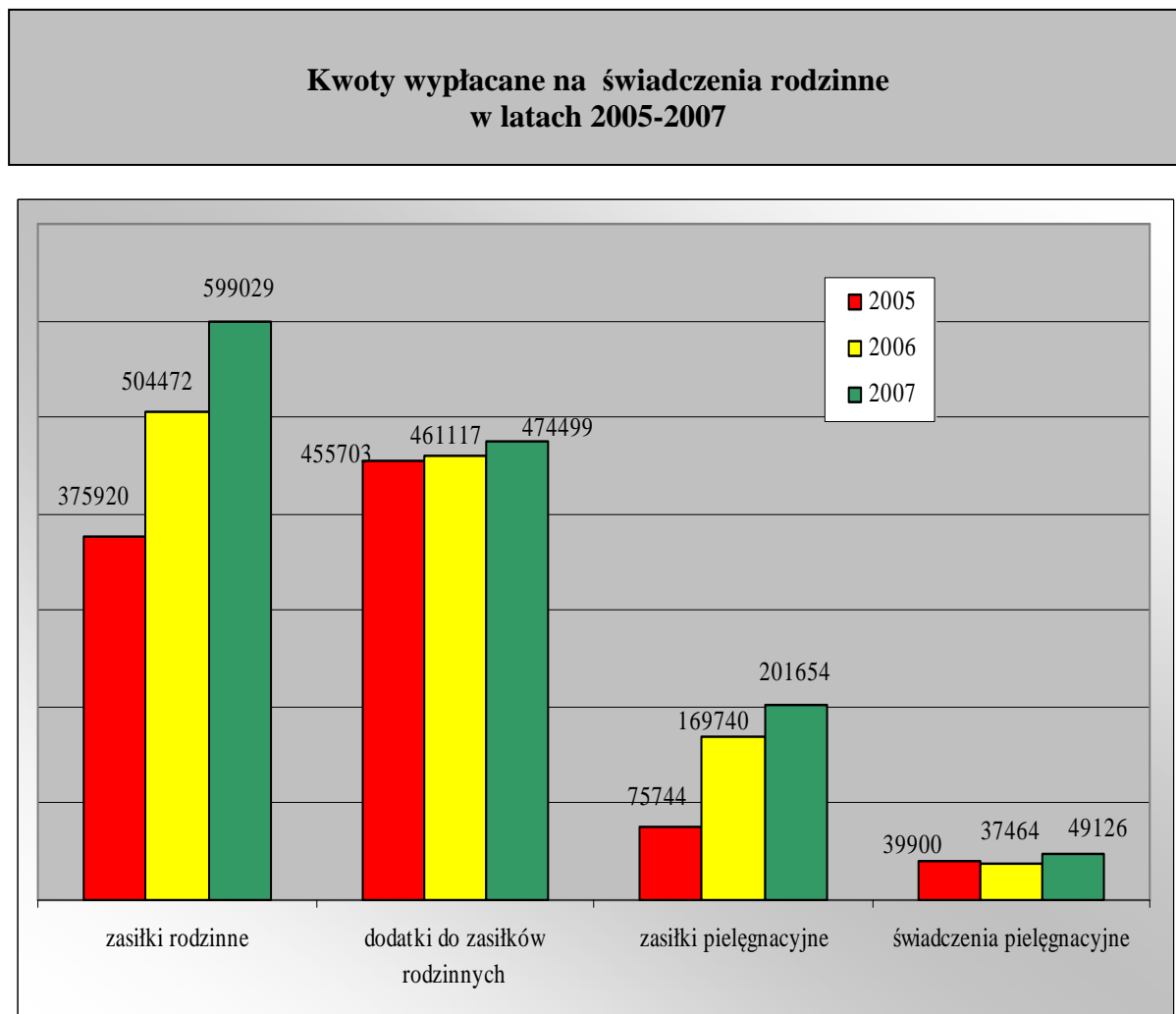
- 9.775 zasiłków rodzinnych,
- 301 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- 1.775 dodatków do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- 1.319 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 613 dodatki do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- 2.082 dodatków do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- 83 dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- 280 dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka,
- 118 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 28 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 26 dodatki do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka.

**Kwoty wydatkowane na świadczenia rodzinne
w latach 2005-2007**

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Jak wynika z wyżej przedstawionego wykresu wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2005 - 2007 wzrastają i tak: w 2006 roku wydatki wzrosły o 33% w stosunku do 2005 roku, a w 2007 roku wzrosły o 12% w stosunku do roku 2006.

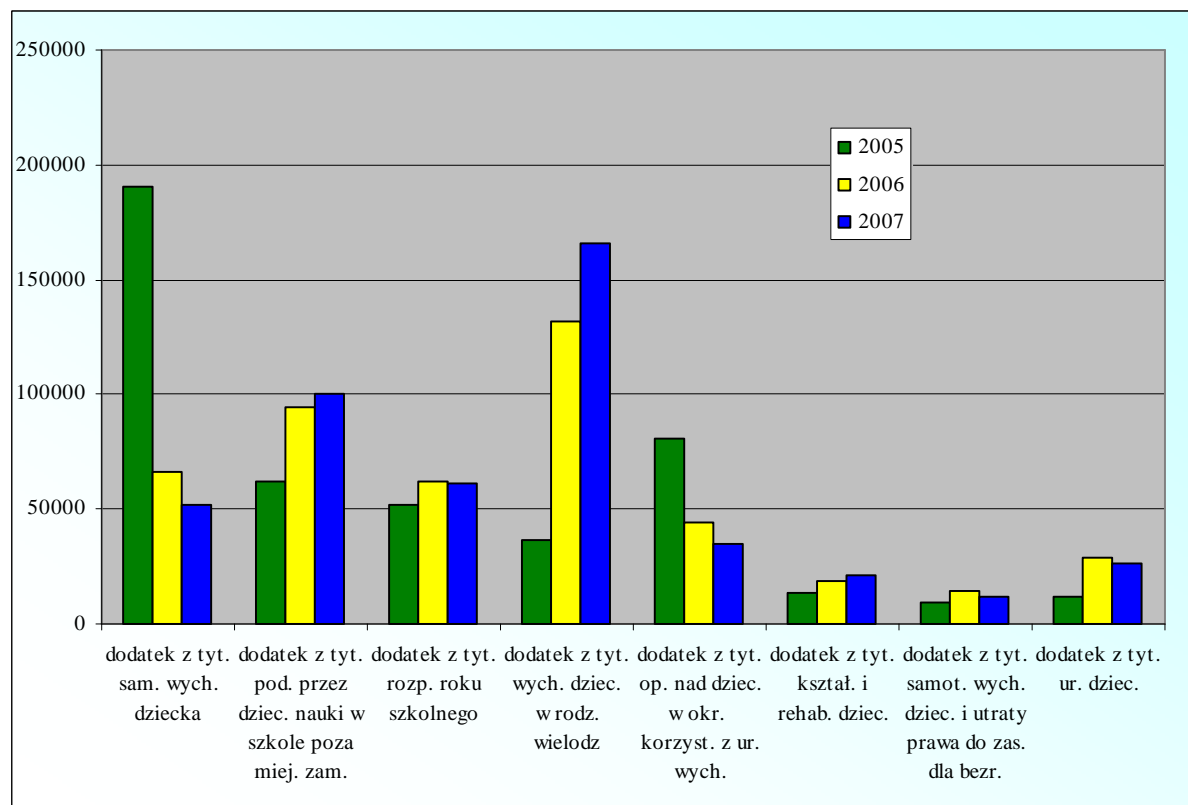
Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Z powyższego wykresu wynika, że w analizowanym okresie zwiększyła się liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych oraz zasiłków pielęgnacyjnych. W 2006 roku zmniejszyła się kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych w stosunku do roku 2005 ale już w roku 2007 zwiększyła się ilość tych świadczeń w stosunku do lat ubiegłych.

Na **świadczenia opiekuńcze** wydatkowano w latach 2005-2007 łącznie kwotę **573 628,00 zł**, w tym **77,95 %** kwoty dotyczyło **zasiłków pielęgnacyjnych**, zaś **22,05 %** - **świadczeń pielęgnacyjnych**.

Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych z każdym rokiem znacznie się zwiększa, co wskazuje na rosnący problem niepełnosprawności wśród mieszkańców Gminy.

**Rodzaje oraz liczbę wypłaconych dodatków do zasiłków rodzinnych
w latach 2005 – 2007**

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

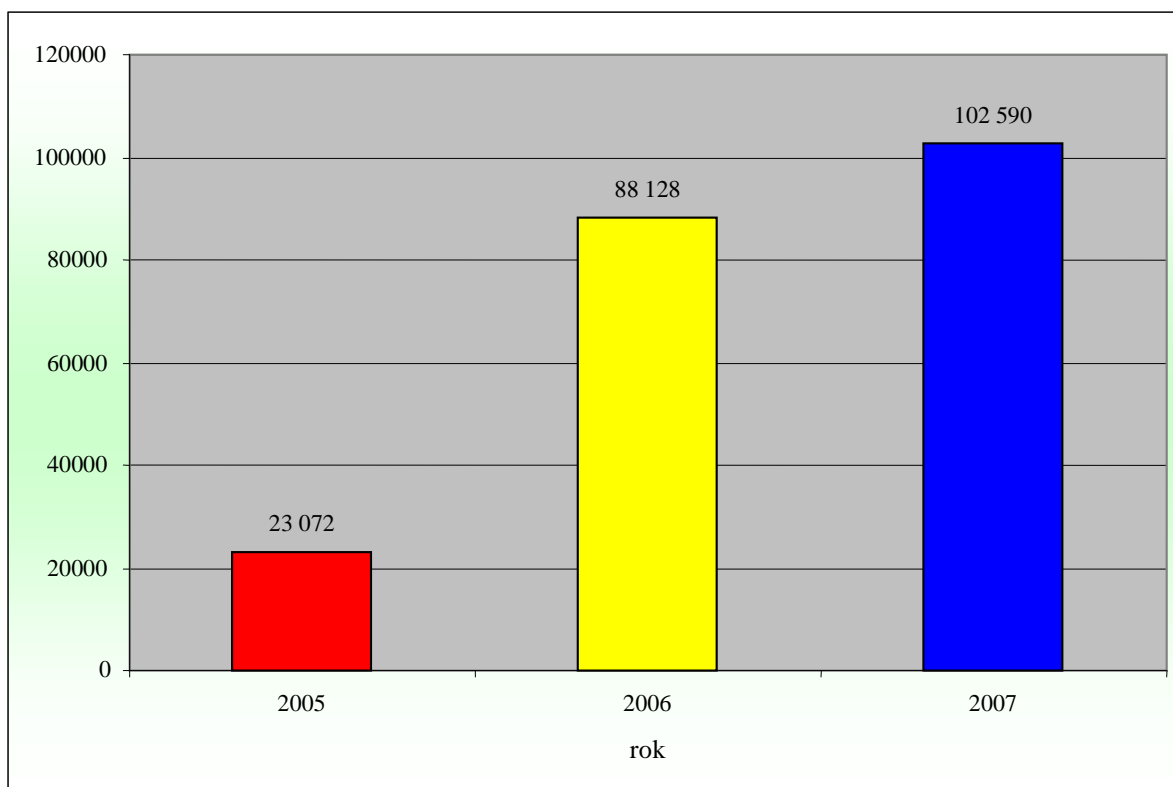
Z wykresu wynika, że największa liczba dodatków do zasiłku rodzinnego dotyczy:

- dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (w latach 2005-2007 roku stanowiły 24,00% ogółu dodatków do zasiłku rodzinnego, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 333 709 zł),
- dodatków z tytułu samotnego wychowywania dziecka (w latach 2005-2007 stanowiły one 22,00% ogółu dodatków, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 308 988 zł),
- dodatków z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (w analizowanych latach stanowi 18,00% ogółu dodatków do zasiłku rodzinnego, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 257 320 zł),
- dodatków z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (w okresie 2005-2007 stanowiły one 13,00% ogółu dodatków, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 174 570 zł),

- dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (stanowiły one 11,00% ogółu dodatków w latach 2005-2007, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 159 866 zł),
- dodatków z tytułu urodzenia dziecka (w analizowanych latach stanowi 5,00% ogółu dodatków do zasiłku rodzinnego, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 67 000 zł),
- dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (stanowiły one w/w latach 4,00 % ogółu dodatków, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 53 680 zł),
- dodatków z tytułu samotnego wychowania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych (w analizowanych latach stanowi 3,00 % ogółu dodatków do zasiłku rodzinnego, na ich wypłatę poniesiono wydatki w kwocie 36 186 zł).

**Kwoty wydatkowane na zaliczkę alimentacyjną
w latach 2005-2007**

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

W latach 2005 – 2007 **zaliczki alimentacyjnej** wypłacono na łączną kwotę **213 790 zł.**

Nie możemy analizować roku 2005, a to dlatego, że przez cały rok nie była wypłacana zaliczka alimentacyjna, ponieważ z dniem 1 września 2005r. weszła w życie nowa ustawa, i od tej daty przyznawana została zaliczka. Analizując pozostałe dwa lata, widzimy że wypłata zaliczki w 2007 roku wzrosła o 16% w porównaniu do 2006 roku.

Należy pamiętać, że rodziny korzystające z pomocy społecznej borykają się najczęściej z kilkoma problemami jednocześnie. Wyeliminowanie jednego z problemów nie zawsze jest równoznaczne z wyeliminowaniem rodziny z kręgu świadczeniobiorców pomocy społecznej, bowiem pozostają inne problemy, w rozwiązywaniu których rodziny potrzebują wsparcia ze strony profesjonalistów, w tym pracowników socjalnych.

2.4. DOTYCHCZASOWE FORMY POMOCY I ŚWIADCZEŃ.

Od 2000 roku funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie, który realizuje cele i zadania określone w ustawie o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych i innych aktach prawnych. W ramach zadań pomocy społecznej Ośrodek wykonuje zadania własne gminy, zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. Są to zadania o charakterze profilaktycznym, rozwojowym, uzupełniającym i opiekuńczym zmierzające do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. Zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizuje we współpracy z instytucjami, sądami, organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ośrodek przy realizacji zadań współpracuje także z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i innymi instytucjami w zakresie pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia 9 osób, w tym 3 pracowników socjalnych. Zasadniczym aktem prawnym określającym zadania OPS z zakresu pomocy społecznej i sposób ich realizacji jest ustawa

z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Ustawa zawiera nowy uproszczony katalog świadczeń pieniężnych:

Zasiłek stały dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, który stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego, jest to świadczenie zróżnicowane pod względem wysokości zależnie od dochodu tych osób oraz dochodu na osobę w rodzinie. W przypadku osób samotnych zasiłek stanowi różnicę między posiadaniem dochodem a kryterium 477 złotych, przy czym jego wartość nie może być wyższa niż 444 zł i niższa niż 30 zł. W przypadku osób żyjących w rodzinach jest to różnica między dochodem na osobę w rodzinie a kryterium 351 złotych, przy czym jego najniższa wartość jest taka sama jak w przypadku osób samotnych. Świadczenie to jest zadaniem zleconym gminie finansowanym z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy jest adresowany do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych. W pierwszej kolejności przysługuje on ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Świadczenie to stanowi różnicę między przyjętym kryterium a posiadaniem dochodem, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym ustalona została minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia, docelowo na poziomie:

- o dla osób samotnych w wysokości nie niższej niż 50% kwoty różnicy pomiędzy kryterium osoby samotnie gospodarującej a posiadaniem dochodem,
- o dla rodziny w wysokości nie niższej niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym rodziny a posiadaniem dochodem.

Okres, na jaki będzie przyznane to świadczenie oraz podwyższenie jego minimalnej wysokości zależec będzie od decyzji gminy.

Gmina może w drodze uchwały podwyższyć również kryterium dochodowe uprawniające do pomocy pieniężnej..

Zasiłek celowy i specjalny celowy jako świadczenia o charakterze jednorazowym dla osób i rodzin, mające na celu zaspokojenie konkretnej potrzeby bytowej.

Kryterium uprawniające do zasiłku celowego jest takie samo jak w przypadku zasiłku stałego i okresowego. Specjalny zasiłek celowy przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach dla osób o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Zasiłki te są zadaniem własnym gminy.

Niezwykle ważnym zadaniem Ośrodka jest praca socjalna prowadzona na rzecz podopiecznych oraz informowanie mieszkańców gminy o przysługujących im prawach i uprawnieniach, umożliwiających im wyjście z trudnej sytuacji życiowej. W przypadku osób w wieku produkcyjnym, które zdolne są do wykonywania pracy, udzielenie świadczenia z pomocy społecznej będzie uzależnione od zawarcia z tą osobą kontraktu socjalnego. Kontrakt będzie określał prawa i obowiązki stron, prowadzące do wychodzenia danej osoby/rodziny z kręgu świadczeniobiorców pomocy społecznej. Kontrakty będą zawierane również z osobami, które powinny podjąć inne działania niezbędne do poprawy ich sytuacji życiowej.

Zasadniczym aktem prawnym określającym zadania OPS z zakresu świadczeń rodzinnych i sposób ich realizacji jest ustawa z dnia 28.11.2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Są to zadania o charakterze zleconym. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Dodatkowe zadania OPS określone są w innych ustawach. Ośrodek obejmuje ubezpieczeniem zdrowotnym i społecznym niektóre grupy ludności, prowadzi postępowanie w celu poświadczenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, przeprowadza wywiady środowiskowe na zlecenie innych uprawnionych instytucji.

2.5. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI (W TYM ZLECANIE ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ).

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe. Instytucje te współpracują ze sobą w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy.

INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY

1) *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie.*

Podmiot prowadzący:

Gmina Rąbino

Zakres usług:

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustaw: o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w gminie.

Kadrę jednostki stanowi kierownik, pracownicy socjalni, konsultant rodzinny, pracownicy administracyjno-biurowi i pracownik gospodarczy.

Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, a także zdrowotnej.

Udział w szkoleniach kadry zatrudnionej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej:

Kadra zatrudniona w GOPS uczestniczy w licznych formach doskonalenia i podnoszenia swoich kwalifikacji, wśród których na uwagę zasługują następujące szkolenia: „Rodzina jako podstawowe dobro człowieka – grupa społeczna realizująca nasze człowieczeństwo, zadania, cele, zagrożenia i wyzwania”, „Zmiany do ustawy o pomocy społecznej”, „Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych”, „Praca z trudnym klientem”, „Drogi wsparcia współczesnych rodzin”, „Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i zarządzanie projektem w pomocy społecznej”, „Aktualne problemy i wyzwania pomocy społecznej – strategie lokalne”, „Przyznawanie pomocy społecznej w praktyce”, „Zmiany w ubezpieczeniach społecznych, zdrowotnych, emerytury, renty i zasiłki, podatek dochodowy od osób fizycznych”, „Nowy system pomocy społecznej”, „Postępowanie z dokumentami archiwalnymi”, i „Profilaktyka uzależnień – problem alkoholowy i przemoc wobec dziecka”.

- 2) *Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu* (dla upośledzonych umysłowo mężczyzn, liczba miejsc - 95).

Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe w Świdwinie

Zakres oferowanych usług:

- 1) zapewnianie potrzeb socjalno-bytowych i specjalistycznych usług pielęgnacyjnych,
- 2) usługi opiekuńcze i wspomagające (terapia zajęciowa, praca socjalna),
- 3) umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
- 4) podnoszenie sprawności psychofizycznej,
- 5) aktywizowanie pensjonariuszy do wypełniania ról społecznych,
- 6) utrzymywanie kontaktów z rodziną i środowiskiem.

Jedną z form rehabilitacji prowadzonej w Domu Pomocy Społecznej są warsztaty zajęciowe. Warsztaty zajęciowe przy DPS Modrzewiec służą dla pensjonariuszy oraz dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Rąbino w ich codziennym funkcjonowaniu. Rehabilitacja prowadzona w warsztatach terapii zajęciowej polega na stabilnym uczestniczeniu w codziennym, indywidualnym programie zajęć, który obejmuje: terapię zajęciową w grupie, rozmowy indywidualne, konsultacje, spotkania rodzinne podtrzymujące więzi oraz integrację ze środowiskiem lokalnym.

3) *Jednostka Budżetowa – specjalizujący się w zakresie obsługi szkół, świetlic wiejskich, bibliotek i ośrodka kultury.*

Jednostka Budżetowa w Rąbinie jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do obsługi ekonomiczno-administracyjnej i finansowo-księgowej Zespołu Szkół w Rąbinie i Szkoły Podstawowej w Nielepie, organizacji dowozu dzieci do szkół. Jednostka Budżetowa zajmuje się także zapewnieniem pomocy socjalnej dla uczniów, w tym stypendiami szkolnymi, zasiłkami losowymi, dofinansowaniem klas I-III oraz zaopatrzeniem oddziałów przedszkolnych w podręczniki. Jednostka prowadzi współpracę z dyrektorami szkół oraz z GOPS w zakresie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i letnich oraz zabiega o fundusze na ten cel. Prowadzi działalność kulturalną i nadzór nad świetlicami wiejskimi.

DO INSTYTUCJI PUBLICZNYCH ZALICZAMY:

- 1) Zespół Szkół w Rąbinie,
- 2) Szkołę Podstawową w Nielepie,

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY TO:

- 1) Stowarzyszenie Wspierania Samorządowego „Nasza Gmina”, Paszęcín 1/6,
- 2) Gminne Stowarzyszenie Gospodarcze, Rąbino 27,
- 3) „Caritas Parafii” Rąbino, 78-331 Rąbino,
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Rąbinie 22,
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Górze,
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Batyniu,
- 7) Stowarzyszenie Przyrodniczo - Kulturowe „Niebórz”, Niebórz 1,
- 8) Wspólnota Dzieci Łaski Bożej w Lipiu 4
- 9) Szkolny Klub Sportowy „Wicher” ZS,
- 10) Koło Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Rąbinie.

Stowarzyszenie Wspierania Samorządowego „Nasza Gmina” Paszęcín zajmuje się:

- prowadzeniem Niepublicznej Szkoły Podstawowej we wsi Rzecino oraz Niepublicznej Świetlicy „Karolinka” we wsi Paszęcín,
- popieraniem rozwoju społeczności lokalnej, a zwłaszcza kulturalnej i oświatowej,
- prowadzeniem działań łagodzących skutki bezrobocia wśród byłych pracowników państwowych gospodarstw rolnych,
- wyrównywaniem szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- działalnością wychowawczą i edukacyjną wśród dzieci i młodzieży.

Gminne Stowarzyszenie Gospodarcze Rąbino, podejmuje działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i powiatu. Działalność stowarzyszenia ukierunkowana jest przede wszystkim na wspieranie rozwoju aktywności społecznej, pomocy społecznej oraz inicjatyw w organizacji i wdrażaniu różnych kierunków działalności gospodarczej.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Połczynie Zdroju prowadzi Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Rąbinie, w którym udzielana jest pomoc społeczno-prawna, organizowane są różne imprezy okolicznościowe wspólnie z GOPS dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskim budżecie domowym oraz z rodzin dysfunkcyjnych, które nie radzą sobie z realiami życia codziennego w społeczeństwie.

„Caritas Parafii” Rąbino działa na terenie parafii Rąbino. Prowadzi działalność charytatywną, wspiera rodziny ubogie w formie stypendiów socjalnych, jak również rodziny, w których są osoby dotknięte długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością oraz pomaga w różnym zakresie rodzinom niewydolnym finansowo.

Ochotnicza Straż Pożarna w Rąbinie poza działalnością służącą przede wszystkim propagowaniu i szerzeniu wiedzy w dziedzinie profilaktyki i ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy, prowadzi działalność wychowawczą z elementami rozwoju sportu wśród młodzieży gminnej zrzeszonej w młodzieżowej drużynie pożarniczej dziewcząt i chłopców.

Wspólnota Dzieci Łaski Bożej w Lipiu 4 – stowarzyszenie prowadzi działalność ewangelizacyjną i formacyjną. Stowarzyszenie pomaga osobom uzależnionym od alkoholu i innym potrzebującym, którzy chcą rozwiązać swoje problemy lub wzmacniać wiarę.

Stowarzyszenie „Niebórz”, Niebórz 1, gmina Rąbino prowadzi działalność w zakresie rozwijania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy Rąbino oraz powiatu świdwińskiego. Stowarzyszenie prowadzi działania skierowane do środowisk twórczych województwa zachodniopomorskiego. W kilku świetlicach wiejskich prowadzone

są działania poszerzające horyzonty artystyczne wśród dzieci i młodzieży, wdrażane nowe formy edukacyjne.

Szkolny Klub Sportowy Wicher w Rąbinie prowadzi sekcję piłki nożnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Poprzez swoją działalność Szkolny Klub Sportowy dąży do poprawy ogólnej sprawności fizycznej, kształtuje nawyki sportowe, rozwija nawyk aktywnego spędzania czasu jak również rozwija zainteresowania uczniów.

Celem głównym pracy z uczniami jest ogólne usprawnianie uczniów oraz przygotowanie ich do zawodów sportowych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim, takich jak:

- Szkolna Liga Lekkoatletyczna,
- Sztafetowe Biegi Przełajowe,
- Mistrzostwa Powiatu w piłce ręcznej oraz siatkowej,
- Zawody lekkoatletyki indywidualnej: skoku w dal, biegu na 100m, 300m, 600m, 800m, 1000m, pchnięcia kulą.

2.4. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Przemiany społeczno – gospodarcze zachodzące w kraju wpłynęły niekorzystnie na sytuację mieszkańców gminy Rąbino poprzez m.in. nasilenie się wielu drażliwych kwestii społecznych. Na uwagę zasługuje tu rosnące z roku na rok bezrobocie i niekorzystne zmiany na rynku pracy. Bezrobocie jest rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej i oznacza brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W szybkim czasie pojawiają się kłopoty finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają bezrobotnego poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia. Bezrobotni mężczyźni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. Osoby o niewielkich szansach na rynku pracy (brak kwalifikacji,

zaawansowany wiek) dostrzegają raczej nadmiar wolnego czasu i rodzące się przygnębienie, a rozczarowanie lub stres próbują zagłuszyć alkoholem lub nikotyną. Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilizacji bezpieczeństwa społecznego.

Dominującą grupę wśród osób bezrobotnych z terenu gminy Rąbino stanowią osoby długotrwale bezrobotne i bez prawa do zasiłku. Wynikiem długotrwałego bezrobocia są bardzo poważne zmiany w psychice bezrobotnych oraz ich izolacja społeczna. Dla części z tych osób, bezrobocie staje się w coraz większym stopniu sposobem życia, w związku z czym ich aktywizacja społeczno – zawodowa jest bardzo trudna. Wymaga ona zastosowania zupełnie innych metod pracy oraz poświęcenia znacznie dłuższego czasu, niż dzieje się to w przypadku osób pozostających bez zatrudnienia do 12 miesięcy. Długotrwale bezrobocie stwarza także zagrożenie dysfunkcjami społecznymi, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, a tym samym powoduje degradację materialną i społeczną jednostek dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin, co z kolei często prowadzi do społecznego wykluczenia.

Szczególnie dotkliwie jest bezrobocie w przypadku osób powyżej 45 roku życia. Długotrwale bezrobocie tej grupy staje się coraz poważniejszą kwestią społeczną. Brak pracy odbiera tym ludziom szanse na godne życie. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby bezrobotne powyżej 45 roku życia mają często za sobą długoletni staż pracy. Dla pracodawców są jednak zbyt zaawansowani wiekowo, by ich zatrudnić, a posiadają zbyt krótki staż pracy lub są za młodzi, by przysługiwały im świadczenia przedemerytalne lub emerytalne. Najbardziej narażone na długotrwale pozostawanie bez pracy są osoby w wieku powyżej 40 roku życia, legitymujące się niskim poziomem wykształcenia i brakiem kwalifikacji.

Również niepokojącym zjawiskiem jest bezrobocie wśród ludzi młodych do 24 roku życia. Według prognozy, w najbliższych latach wejdą na rynek pracy kolejne roczniki wyżu demograficznego lat osiemdziesiątych, pozostające jeszcze w systemie edukacji. Jednocześnie przyrost zasobów pracy nie jest równoważony przyrostem nowych miejsc pracy w gospodarce, co może skutkować wzrostem bezrobocia w tej grupie wiekowej. Należy pamiętać, że podjęcie pracy tuż po zakończeniu edukacji sprzyja wykształceniu w młodych ludziach zdolności adaptacyjnych i wzrostowi ich wartości na rynku pracy. Brak takich możliwości wyzwała natomiast negatywne skutki. Wzmacnia poczucie bezsilności i spycha w bierność młodego człowieka, który nie dąży do kontynuacji edukacji i zwiększania swej atrakcyjności na rynku pracy.

Cechą charakterystyczną osób bezrobotnych jest także niskie wykształcenie oraz brak kwalifikacji, które utrudniają znalezienie pracy. Poziom wykształcenia wpływa również na czas pozostawania bez pracy.

Najszybciej znajdują pracę osoby z wyższym wykształceniem. Niskie lub nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy wykształcenie poważnie zmniejsza szanse na zatrudnienie. Osoby bezrobotne z uwagi na brak wystarczających środków finansów, bariery przestrzenne i instytucjonalne mają trudności ze zmianą lub uzupełnieniem swoich kwalifikacji.

Praca „na czarno” jest dla bezrobotnych często jedyną możliwością znalezienia zatrudnienia. Nielegalne zatrudnienie podejmują najczęściej osoby o niskich bądź średnich kwalifikacjach, które występuje wśród wszystkich kategorii wiekowych. Bezrobotni podejmują najczęściej nielegalną pracę w sektorze rolnym, budownictwie, przemyśle lekkim, drobnych usługach i w stolarstwie. Główną przyczyną podjęcia tego typu zatrudnienia jest ze strony pracownika chęć poprawy sytuacji materialnej, brak możliwości znalezienia pracy legalnej, a ze strony pracodawcy obniżenie kosztów pracy. Praca w szarej strefie może wiązać się z trudnymi warunkami, niezgodnymi z normami bezpieczeństwa. Ze względu na obawy pracowników o utratę nawet takiej formy zatrudnienia, trwają oni często w sytuacji uwłaczającej godności, bez ubezpieczenia, bez przyszłości.

Sprawami bezrobocia i przeciwdziałaniem temu zjawisku na terenie gminy Rąbino zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie. Działania tej instytucji nie są jednak do końca skuteczne, ze względu na niewielki przyrost nowych miejsc pracy oraz brak firm realizujących formę zatrudniania socjalnego, która jest szczególnie korzystna w przypadku osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Według danych PUP w Świdwinie stan bezrobocia na dzień 31.12.2005r. przedstawia się następująco:

Bezrobotni w gminie Rąbino /wg stanu na 31.XII.2005r./

Kategorie bezrobotnych wg okresu pozostawania bezrobotnym	Liczba bezrobotnych wg okresu pozostawania bezrobotnym za rok 2004			
	Kobiety	Mężczyźni	w tym niepełnosprawni	Ogółem
bezrobotni z prawem do zasiłku	37	89	0	126
bezrobotni bez prawa do zasiłku	310	211	7	521
SUMA	347	300	7	647

Źródło: dane PUP w Świdwinie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie w gminie Rąbino pozostawało zarejestrowanych 647 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupę stanowiły kobiety (310) pozostające bez prawa do zasiłku, nie zarejestrowano natomiast bezrobotnych z prawem do zasiłku wśród osób niepełnosprawnych.

Bezrobotni wg wieku i płci w gminie Rąbino /wg stanu na dzień 31.XII.2005r./

Wiek	Liczba osób	%	w tym kobiety	%
18-24	143	22,1	84	24,2
25-34	180	27,8	102	29,4
35-44	150	23,2	81	23,3
45-54	151	23,3	69	19,9
55-59	21	3,3	11	3,2
60 i więcej	2	0,3	0	0
Razem	647	100	347	10

Źródło: dane PUP w Świdwinie

Najliczniejszą grupę pozostających bez pracy stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat. W rejestrach figuruje ogółem 180 takich osób. Kolejną liczną grupą są osoby w wieku od 45 do 54 lat – ogółem 151 osób. W grupie wiekowej od 18 do 24 lat zarejestrowanych bezrobotnych jest 143 osób. W przedziale wiekowym od 35 do 44 lat zewidencjonowano 150 bezrobotnych, natomiast w grupie od 55 do 59 lat – 21 osób. Najmniej liczną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 60 lat i więcej – 2 osoby.

Dane te świadczą o trudnościach w znalezieniu pracy przez osoby w wieku od 25 do 34 lat i zarazem oddają pozytywny obraz osób starszych, które, jak można przypuszczać, albo są w dalszym ciągu czynne zawodowo, albo zostały już objęte świadczeniami przedemerytalnymi.

Bezrobotni wg wykształcenia w gminie Rąbino wg stanu na 31.XII.2005r.

Wykształcenie	Liczba osób	%	w tym kobiety	%	w tym niepełnosprawni	%
wyższe	6	0,9	3	0,9	-	-
średnie zawodowe	79	12,2	56	16,1	1	33,3
średnie ogólnokształcące	31	4,8	24	6,9	-	-
zasadnicze	182	278,1	70	20,2	0	0
gimnazjalne i podstawowe	349	54,0	194	55,9	0	0

Razem	680	100	341	100	3	100
--------------	------------	------------	------------	------------	----------	------------

Źródło: dane PUP w Świdwinie

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy. Jak wskazują dane z powyższej tabeli, najwyższe bezrobocie osiąga osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

W tym przedziale aż 349 osób posiada status bezrobotnego. Kolejną liczną grupą bezrobotnych w liczbie 182 są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Znaczną grupę stanowią również osoby z wykształceniem średnim zawodowym – 79 osób.

Problem braku zatrudnienia w najmniejszym stopniu dotyczy osób z wykształceniem wyższym (6 osób) i średnim ogólnokształcącym (31 osób). Wynika z tego, że trzeba zwracać szczególną uwagę na kształcenie dzieci i młodzieży oraz dokształcanie dorosłych.

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w gminie Rąbino wg stanu na dzień 31.

XII.2005r.

Okres pozostawania bez pracy	Liczba osób	%	w tym kobiety	%
do 1 miesiąca	35	5,4	14	4,0
od 1 do 3 miesięcy	56	8,7	25	7,2
od 3 do 6 miesięcy	97	15,0	61	17,6
od 6 do 12 miesięcy	114	17,6	44	12,7
od 12 do 24 miesięcy	138	21,3	61	17,6
powyżej 24 miesięcy	207	32,0	142	40,9
Razem	647	100	347	100

Źródło: dane PUP w Świdwinie

Z analizy danych wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od ponad 2 lat – ogółem 207 osób, w tym 142 osoby to kobiety. Bezrobotni pozostający bez pracy krócej niż jeden miesiąc to 35 osób spośród wszystkich zarejestrowanych. Grupę pozostających bez zatrudnienia do 3 miesięcy stanowi 56 osób. Do 6 miesięcy nie posiada żadnego zatrudnienia 97 osób. Bezrobotni poszukujący pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy stanowią ogółem 114osób, a bezrobotni pozostający bez zatrudnienia przez okres 12 – 24 miesięcy to ogółem 138 osób.

Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, iż liczba osób bezrobotnych wzrasta proporcjonalnie do czasu pozostawania bez zatrudnienia.

Należy podkreślić, że ponad 45% wszystkich wnioskodawców GOPS w Rąbinie to osoby niepracujące. Trzeba zatem monitorować rozwój tego niepokojącego zjawiska, adresując do wytypowanych zbiorowości określone projekty socjalne realizowane zarówno przez Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie, jak i przez inne podmioty i organizacje.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza także konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do pojawiających się nowych potrzeb. Ze względu na to, że możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych GOPS w Rąbinie to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

2.5. SYTUACJA I TENDENCJE GOSPODARCZE WYSTĘPUJĄCE W GMINIE

Gmina Rąbino sprzyja rozwojowi działalności gospodarczej. Działalność gospodarczą na terenie Gminy Rąbino prowadzi około 76 podmiotów, zatrudniających około 130 osób. Branże, w których podmioty gospodarcze prowadzą działalność:

- a) produkcyjna - drewna i wyrobów z drewna,
- b) handel hurtowy i detaliczny – sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych, sprzedaż paliw do pojazdów samochodowych,
- c) pozostała działalność usługowa – transportowa, budowlana, związana z rolnictwem, zdrowotna .

W gminie Rąbino najwyższy poziom zatrudnienia jest w leśnictwie, handlu i naprawach. Jest to zjawisko pozytywne, ponieważ zatrudnienie powinno dążyć do zwiększenia zatrudnienia w sektorze handlu i usług. W krajach wysoko rozwiniętych poziom zatrudnienia w tych działach gospodarki sięga 70%.

W gminie Rąbino przeważa działalność rodzima, tj. około 90% osób prowadzących działalność gospodarczą jest mieszkańcami gminy, zaś 10% jest przedsiębiorcami z zewnątrz.

2.6. KWESTIA DOTYCZĄCA MIESZKALNICTWA

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy głównie stanowią własność prywatną pozostają w zarządzie Eksploatacyjnej Spółdzielni Mieszkaniowych lub Wspólnot Mieszkaniowych. Gmina Rąbino jest właścicielem 37 lokali mieszkalnych, w tym 4 lokale socjalne. Lokale, które znajdują się w zasobach mieszkaniowych Gminy zostały przejęte od Agencji Nieruchomości Rolnej. Są to lokale mieszkalne zamieszkałe przez dotychczasowych najemców.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Gminy następuje przez zasiedlanie mieszkań (znajdujących się w zasobach gminy) zwalnianych poprzez dotychczasowych mieszkańców lub wykup lokali w obrocie prywatnym.

Dla poszerzenia oferty w zakresie rozwoju mieszkalnictwa Gmina przygotowała i uzbroiła teren pod budownictwo jednorodzinne (14 działek, w tym 4 stanowią własność gminy).

Przydział lokali mieszkalnych odbywa się według zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Rąbino przyjętych uchwałą Nr VI/29/07 Rady Gminy Rąbino z dnia 1 marca 2007 r. (Dz.Urz.WZ Nr 50, poz. 755).

2.7. KWESTIA DOTYCZĄCA UZALEŻNIEŃ I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Alkoholizm oraz inne uzależnienia, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i ich skutkiem są inne problemy.

Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są: bezdomność, bezrobocie, ubóstwo, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość, jak również przemoc w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia. Zjawisko narkomanii wzrasta z kolei z powodu zwiększającej się dostępności do środków

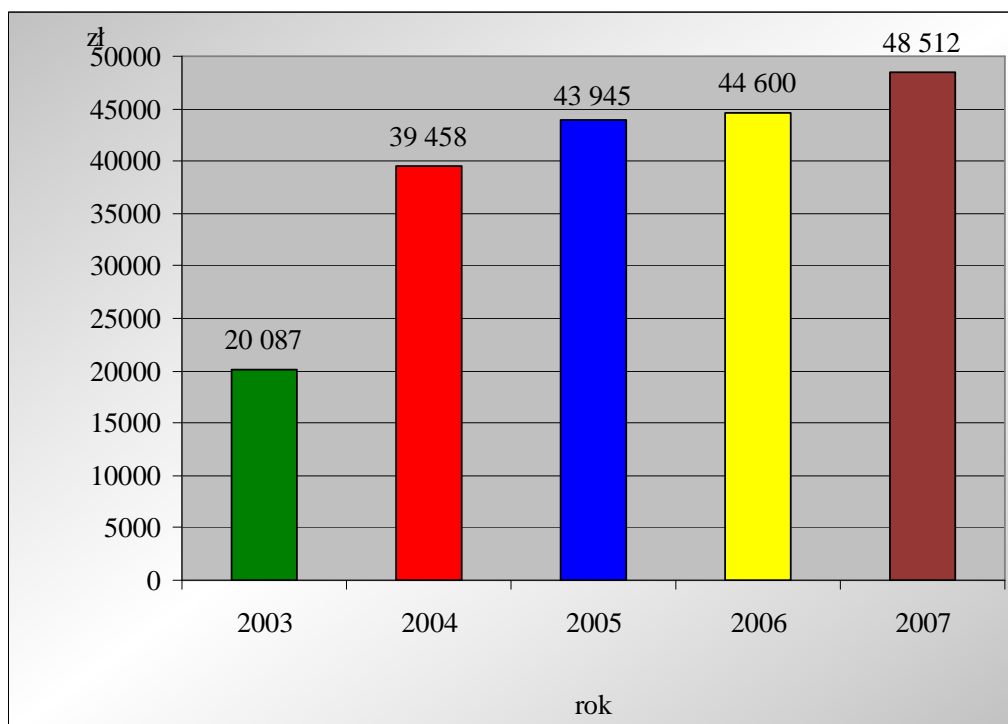
psychoaktywnych, pewnego rodzaju mody na zażywanie narkotyków wśród młodzieży, braku autorytetów i celów życiowych.

Alkohol jest nieujawnioną patologią życia społecznego. Z ponad 234 rodzin ubiegających się o pomoc w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rąbinie w roku 2007 tylko 11 rodzin swą trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym. Natomiast według danych Punktu Konsultacyjnego w 2007 roku udzielono porad 26 osobom uzależnionym od alkoholu (w tym 6 członkom rodzin). Ponadto do Punktu Konsultacyjnego zgłosiło się 37 osób oraz 1 ofiara przemocy w rodzinie. Ogółem udzielono pomocy i wsparcia psychologicznego 17 osobom dotkniętym problemem alkoholowym.

W roku 2007 Gminna Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rąbinie przyjęła 14 wniosków w sprawie podjęcia działań dotyczących skierowania na leczenie uzależnienia alkoholowego.

Na leczenie w systemie stacjonarnym skierowano 10 osób. Gminna Komisja przeprowadziła także 2 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Prowadzonych było 6 postępowań karnych za nielegalną sprzedaż napojów alkoholowych. Na terenie gminy zatrzymano 22 kierowców w stanie nietrzeźwym, 6 osób w stanie po spożyciu alkoholu, zatrzymano w policyjnej izbie wytrzeźwień .....osób nietrzeźwych do wytrzeźwienia.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w latach 2003-2007

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie

Wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie w okresie dwóch lat znacznie wzrosła o kwotę 23 858 zł, natomiast w roku 2006 i 2007 ulega zwiększeniu minimalnym stopniu (w roku 2003 – 20 087 zł, roku 2004 – 39 458 zł, w roku 2005 – 43 945 zł, w roku 2006 - 44 600zł., w roku 2007 - 48512zł.). Osoby dotknięte problemem uzależnień korzystają z Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnień w Białogardzie lub w Świdwinie. Placówki o takim profilu nie ma na terenie gminy Rąbino– jest to zakres działania powiatów.

Pacjenci kierowani są na leczenie uzależnienia w systemie zamkniętym do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie lub Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu w Gryficach. Ponadto w Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdwinie i Białogardzie udzielono pacjentom porad, łącznie 103, w tym: w 2003 roku - 42, w 2004 roku -31, a w 2005 roku – 30.

Problemy alkoholowe na terenie gminy są rozwiązywane w ramach uchwalanego corocznie Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W realizację programu, która wymaga kompleksowego i zintegrowanego sposobu działania różnych instytucji, angażują się m.in.: Gminna Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AL-MED”, Gminny Ośrodek

Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Wspólnota Dzieci Łaski Bożej, CARITAS, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, dyrekcje szkół, policja i kościoły.

W gminie prowadzi się szkolne i środowiskowe programy profilaktyczne. Łącznie w 2005 roku w programach wzięło udział: 180 uczniów, 11 rodziców oraz 8 nauczycieli.

2.8. KWESTIA DOTYCZĄCA PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Intensywność zdarzeń oraz częstotliwość z jaką występują mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność gminy Rąbino. W 2003 roku Komisariat Policji w Połczynie Zdroju odnotował 36 czynów karalnych popełnionych w sumie przez 28 sprawców nieletnich, w roku 2005 stwierdzono ogółem 334 czyny przestępcze, z tego 50 na terenie gminy Rąbino. Natomiast w roku 2007 Komisariat Policji w Połczynie Zdroju wszczął na terenie gminy 86 postępowań przygotowawczych, w wyniku których stwierdzono 88 czynów przestępczych, z czego 5 czynów karanych popełnionych było przez osoby nieletnie. Liczba przestępstw w 2003r. z udziałem nieletnich była podobna jak w roku 2002, przy czym odnotowano spadek liczby nieletnich przestępców z 39 w 2002 roku do 28 w roku 2003 i 5 w 2007 roku (brak statystyki dla gminy Rąbino). Nieletnimi sprawcami czynów karalnych byli chłopcy w wieku od 13 do 17 lat – 25 osób oraz dziewczyny w wieku od 15 do 17 lat – 3 osoby.

Niepokojąca jest ilość przestępstw przeciwko rodzinie, w 2003 roku Komisariat Policji w Połczynie Zdroju odnotował aż 32 takie przypadki. Przemoc w rodzinie jest dysfunkcją mającą swe źródło w uzależnieniach. Jej ofiarami są kobiety, dzieci, osoby starsze, chore lub niepełnosprawne, rzadziej mężczyźni. Nie jest to zjawisko nowe, lecz dopiero od pewnego czasu przestało być kwestią prywatną rodziny. Zjawisko przemocy w rodzinach istnieje niezależnie od kultury, poziomu wykształcenia, statusu materialnego. Przemoc może przybierać formy fizycznego, psychicznego bądź emocjonalnego znęcania się, a także zanedbywania bądź przemocy seksualnej. Przeszkodą w rozwiązywaniu problemu przemocy rodzinnej jest z jednej strony brak wiarygodności informacji na temat występujących problemów, bowiem ofiary rzadko zgłaszają policji fakt np. pobicia, a z drugiej obawa ofiar przed reakcją opinii publicznej.

Dane liczbowe wskazują na spadek przestępczości wśród osób nieletnich natomiast znaczny wzrost czynów karalnych wśród osób mających pełną zdolność do czynności prawnej, co może wskazywać na demoralizację społeczeństwa.

2.9. KWESTIA DOTYCZĄCA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza to trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Współcześnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. Biorąc powyższe pod uwagę polityka społeczna powinna prowadzić aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie pracować na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse i warunki korzystania z przysługujących im praw, jak również przeciwdziałać ich dyskryminacji.

Według danych pochodzących ze spisu ludności w 2002 roku w województwie zachodniopomorskim 13,7 % ogółu mieszkańców stanowiły osoby niepełnosprawne. Wynika z tego, iż udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców województwa jest znacznie mniejszy od średniej krajowej (ponad 15 %).

W celu zdiagnozowania problemu niepełnosprawności w 2005 roku pracownicy socjalni GOPS w Rąbinie przeprowadzili wśród mieszkańców gminy ankietę na temat niepełnosprawności. W wyniku badań ustalono, iż liczba osób niepełnosprawnych wynosi 419 osób (w tym: 165 mężczyzn, 123 kobiety i 31 dzieci), co stanowi 9,91 % ogółu mieszkańców.

Na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Świdwinie ustalono, że w roku 2007 zostało zaliczonych do osób niepełnosprawnych do 16 roku życia 6 dzieci, natomiast do osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia zaliczono 39 osób, w tym:

- z lekkim stopniem niepełnosprawności – 7,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 22,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 10.

W gminie w 2007 roku z uwagi na niepełnosprawność z pomocy społecznej korzystało 62 rodzin. Niepełnosprawność jest znaczącym czynnikiem udzielania wsparcia beneficjentom pomocy społecznej.

2.10. KWESTIA DOTYCZĄCA RODZINY W KRYZYSIE I DZIECKA

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, instytucją ogólnoludzką spotykaną we wszystkich epokach i kulturach, jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa tzw. grupę odniesienia.

Dzisiejsza rodzina boryka się z wieloma trudnościami, które zakłócają jej prawidłowe funkcjonowanie. Znacznym problemem społecznym jest bezrobocie, a także utrudniony dostęp do świadczeń zdrowotnych.

Kryzys rodziny przejawia się w zaniedbaniach rodziców. Dysfunkcje społeczne: alkoholizm, przestępczość i narkomania negatywnie wpływają na rozwój rodziny.

Pomoc rodzinom w kryzysie ma na celu całościowe objęcie pomocą rodziny i doprowadzić do odzyskania lub wzmocnienia samodzielności życiowej, na miarę możliwości środowiska. System wsparcia dla tych rodzin stanowią zarówno świadczenia pieniężne, jak również pomoc w formie pracy socjalnej. Jednym z wielu powodów udzielania wsparcia dla rodzin wielodzietnych i niepełnych jest bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych. W roku 2007 z pomocy GOPS w Rąbinie korzystało 70 rodzin wielodzietnych oraz 24 rodziny niepełne.

Znaczący wpływ na warunki życia i sposób funkcjonowania rodziny ma wysokość dochodów, która jest jedną z przyczyn prowadzących do dysfunkcji.

Należy podkreślić, że rodzina dysfunkcyjna to taka, która nie spełnia podstawowych zadań, które należą do jej istoty: nie zapewnia odpowiedniego klimatu emocjonalnego, nie zaspokaja potrzeb materialnych i duchowych, nie daje zaplecza dla zaspokojenia potrzeb psychicznych.

Niski poziom wynagrodzeń w naszym rejonie stwarza nowy typ rodziny - niewydolnej finansowo. Pomimo, iż osoby w wieku produkcyjnym, są aktywne zawodowo to osiągnięte dochody nie zabezpieczają podstawowych potrzeb egzystencji. Na pozór poprawnie

funkcjonująca rodzina, według ustawy o pomocy społecznej, okazuje się dysfunkcyjna do prawidłowego życia społecznego.

Zgodnie z normami prawnymi powyższy typ grupy społecznej jest pozbawiony wsparcia finansowego ze strony jednostek pomocy społecznej. Zaistniała sytuacja jest przyczyną wzrostu migracji i emigracji zarobkowej ludności dotkniętej tym problemem.

Należy podkreślić, że polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe.

Na system ten składają się:

- 1) domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- 2) pogotowia opiekuńcze,
- 3) domy dziecka,
- 4) ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- 5) ogniska wychowawcze – placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- 6) wioski dziecięce,
- 7) ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- 8) rodziny zastępcze,
- 9) rodzinne domy dziecka,
- 10) młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

Informacje o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania, zostały oparte na ankietach przeprowadzonych z uczniami w zakresie rodzajów zagrożeń bezpieczeństwa występującego na terenie szkoły. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży. W

materiale badawczym respondenci oceniali głównie pozycję dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

Problemy występujące w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej

Lp.	Cechy dysfunkcji społecznej	Obecność poszczególnych cech	
		występuje (liczba wskazań i ujawnionych przypadków)	nie występuje
1.	Konflikty z rodzicami (opiekunami)		
2.	Konflikty z rodzeństwem	4 (4)	
3.	Konflikty z nauczycielami	4 (3)	
4.	Konflikty z kolegami szkolnymi	15 (10)	
5.	Kłamstwa	20 (ok. 10)	
6.	Wagary	8 (4)	
7.	Alkoholizowanie się	10 (2)	
8.	Narkotyzowanie się	1 (1)	
9.	Palenie papierosów	40 (30)	
10.	Ucieczki z domu	1 (2)	1
11.	Kradzieże	3 (3)	
Lp.	Cechy dysfunkcji społecznej	Obecność poszczególnych cech	
		występuje (liczba wskazań i ujawnionych przypadków)	nie występuje
12.	Agresja i przemoc, w tym:	33(22)	
	- poniżanie	15 (10)	
	- zastraszanie	10 (5)	
	- znęcanie się	1(1)	
	- bicie	8(6)	
	- wymuszanie pieniędzy		1
	- zmuszanie do palenia papierosów		1
13.	Autoagresja		1
14.	Przestępczość ujawniona	2(2)	
15.	Niszczenie mienia szkolnego	6 (6)	

16.	Drugoroczność	12	
17.	Udział w grupach negatywnych		1
18.	Opieka kuratora sądowego	4	
19.	Przemoc w rodzinie	4 (3)	
20.	Zaniedbanie przez dom	40 (22)	
21.	Wykorzystywanie seksualne		1

Wskazując najistotniejsze kwestie, pedagodzy korzystali z zamkniętego zestawu kategorii, mając do wyboru 18 zmiennych. Stwierdzając obecność lub brak poszczególnych cech, podawano jednocześnie liczbę występujących przypadków. Określając problemy uczniów i szkoły w pytaniach otwartych, wskazywano głównie na zjawisko bezrobocia rodziców i związane z tym obniżanie się statusu materialnego rodziny, niewydolność wychowawczą rodziców (zaniedbanie, zaspakajanie tylko podstawowych potrzeb życiowych dziecka, niezaradność życiowa), agresję i przemoc fizyczną i psychiczną (prowadzące do konfliktów w grupie rówieśniczej), przypadki opuszczania zajęć i sięgania przez uczniów po środki uzależniające oraz drugoroczność.

Z analizy wynika, że szkoły są miejscami bezpiecznymi dla dzieci i młodzieży, choć zdarzają się incydentalnie niepoprawne zachowania. We wszystkich placówkach przeprowadzane są badania służące diagnozowaniu środowiska szkolnego, a powszechnie realizowane programy profilaktyczne skutecznie łagodzą zjawiska patologiczne i zapobiegają ich występowaniu.

Nauczyciele ze szkół kształtują wśród młodzieży postawy prawidłowych wzorców zachowań i propagują ideę wolontariatu poprzez uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych, m.in. „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Zbiórka żywności „Gwiazdka” i „Wielkopostna jałmużna” oraz w innych zbiórkach pieniężno - rzeczowych.

Zespół Szkół w Rąbinie posiada np. dostęp do Internetu, Szkoła Podstawowa w Nielepie takiego dostępu nie posiada. Prowadzone jest dożywianie uczniów. Zespół Szkół w Rąbinie umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej dla innych szkół i mieszkańców gminy. W każdej ze szkół, prowadzone są zajęcia świetlicowe. We wszystkich placówkach pracuje logopeda, natomiast w Zespole Szkół w Rąbinie psycholog i pedagog. W żadnej ze szkół nie funkcjonują klasy integracyjne. Wszystkie szkoły współpracują z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorami sądowymi, policją, organizacjami pozarządowymi, lekarzami, pomocą społeczną. Szkoły oferują swoim

wychowankom zajęcia dodatkowe (m.in. różnorodne tematycznie koła zainteresowań i zajęcia sportowe), a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze, korekcyjno - kompensacyjne, logopedyczne.

Wśród różnych form pomocy szkoły proponują uczniom i rodzicom m.in. dodatkowe zajęcia wyrównawcze, organizowanie konsultacji w placówkach specjalistycznych (w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej), pedagogizację, pomoc logopedy, psychologa, wychowawcy, wsparcie finansowe (stypendia socjalne) oraz w formie dożywiania.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, wskazano na konieczność zapewnienia alternatywnych form spędzania czasu wolnego, organizowania zajęć dodatkowych, wyrównawczych, terapeutycznych, zintensyfikowania działań profilaktycznych w obszarze uzależnień (narkotyki) oraz na potrzebę stworzenia efektywnego systemu pomocy rodzinie (przy współpracy szkoły z właściwymi instytucjami).

Należy jednak podkreślić, że zapotrzebowanie w tym zakresie wykracza poza obecne finansowe i organizacyjne możliwości placówek działających na terenie gminy Rąbino.

2.11. SYTUACJA EDUKACYJNA

W skład Zespołu Szkół w Rąbinie wchodzi: Publiczne Gimnazjum, Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza oraz od 1 września 2005r. Gminne Przedszkole.

Zespół Szkół w Rąbinie liczy 383 uczniów w 18 oddziałach. Gminne Przedszkole składa się z dwóch oddziałów liczących w sumie 30 dzieci, w tym siedmioro 5-latków. Szkoła Podstawowa liczy 10 oddziałów, w których uczy się 196 uczniów, Publiczne Gimnazjum liczy 6 oddziałów i 156 uczniów.

Zajęcia pozalekcyjne prowadzą:

- Szkoła Podstawowa:
  - SKS – 1 godzina tygodniowo,
  - kółko informatyczne – 3 godziny tygodniowo,
  - zajęcia wyrównawcze – 10 godzin tygodniowo,
  - gimnastyka korekcyjna – 4 godziny tygodniowo,
  - logopedia – 4 godziny tygodniowo,
- Gimnazjum:
  - SKS – 2 godziny tygodniowo,
  - kółko informatyczne – 1,5 godziny tygodniowo.

Baza lokalowa.

W skład **Zespołu Szkół w Rąbinie** wchodzi:

- Nowy budynek gimnazjum, na który składają się: 12 pracowni w tym 2 komputerowe, 2 świetlice szkolne, stołówka, biblioteka z czytelnią i aula. Cały budynek został wyposażony w nowy sprzęt szkolny oraz pomoce dydaktyczne. Pomoce dydaktyczne zakupiono do pracowni fizyki, chemii, biologii, geografii, matematyki, j. polskiego, historii oraz j. angielskiego. Dodatkowo gimnazjum zostało wyposażone w sprzęt audio-wizualny: 8 telewizorów, 3 odtwarzacze DVD, 5 radiomagnetofonów CD oraz 1 projektor multimedialny.
- „Stara” część szkoły ,w skład której wchodzi 9 pracowni: 2 klasy zajmuje wychowanie przedszkolne, 2 klasy przeznaczone są dla kl. I i II SP, 2 pracownie j. angielskiego, technika, historia i religia. Wymaga ona remontu.
- Hala sportowa z zapleczem, tj. szatnie dla dziewczynek i chłopców, prysznic, pomieszczenia na sprzęt sportowy, zaplecze socjalne.

Szkoła Podstawowa w Nielepie prowadzi zajęcia dodatkowe, takie jak: koło informatyczne, koło matematyczne, koło historyczne, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, wychowanie do życia w rodzinie, koło taneczne.

Do szkoły w roku 2007/2008 uczęszcza 66 dzieci.

Obecnie baza szkoły wymaga remontu elewacji budynku, boisk szkolnych, sanitariatów, a także wymiany stolarki okiennej .

2.12. CHARAKTERYSTYKA ŻYCIA KULTURALNEGO

W Gminie Rąbino funkcjonuje Dom Kultury oraz świetlice wiejskie w sołectach: Biała Góra, Świerznica, Batyń, Nielep, Lipie i Rąbinko. We wszystkich placówkach w ciągu roku odbywa się wiele imprez przeznaczonych głównie dla dzieci i młodzieży. Są też imprezy, w których udział biorą również osoby dorosłe. Dom Kultury w Rąbinie przy współpracy Szkół w Rąbinie i Nielepie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie, Ochotniczej Straży Pożarnej, organizuje szereg cyklicznych już imprez, w tym:

- Wystawę i jednocześnie konkurs kartek i stroików związanych z tradycjami Wielkanocnymi,
- „Powitanie lata” – impreza plenerowa (gry i zabawy dla dzieci i młodzieży, mecze piłki nożnej i siatkówka dla dorosłych)

- „Dni Rąbina” – impreza plenerowa polegająca na zaangażowaniu całych rodzin – zawody drużynowe między sołectwami,
- Akcje „Ferie zimowe” i „Wakacje w miejscu zamieszkania” – gry, konkursy i zabawy dla dzieci i młodzieży, oglądanie bajek, wyjazdy na wycieczki i basen czy też nad morze lub jezioro,
- „Dożynki gminne oraz pożegnanie lata” – impreza plenerowa związana ze świętem plonów i przeznaczona dla wszystkich mieszkańców Gminy, a także osób spoza Gminy – gry i zabawy dla najmłodszych, występy artystyczne uczniów ze Szkół w Rąbinie i Nielepie, konkurs wieńców dożynkowych, wystawa sprzętu rolniczego,
- turniej bilardowy,
- spotkania z nauczycielami i pracownikami administracji i obsługi szkół z okazji Dnia Edukacji Narodowej,
- konkursy plastyczne i wykonywania ozdób związanych ze świętami Bożego Narodzenia.

Przez cały rok we wszystkich placówkach kultury odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży, a także dla osób starszych.

Świetlice wiejskie działające na terenie gminy Rąbino oprócz wspólnych imprez organizują również imprezy w swoich miejscowościach: „Bal Karnawałowy dla dzieci”, mecze piłki nożnej między sołectwami, „Dzień Dziecka”, „Sylwester”.

2.13. STAN OPIEKI ZDROWOTNEJ

Zadania służby zdrowia w dziedzinie lecznictwa na terenie gminy realizuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AL.-MED położony w miejscowości Rąbino, który zatrudnia 7 osób w tym 3 lekarzy (ginekologa, stomatologa, lekarza rodzinnego), 3 pielęgniarki (szkolna, środowiskowa, środowiskowo-położna). W Rąbinie funkcjonuje gabinet stomatologiczny, w Redle gabinet ginekologiczny. Usługi świadczone są dla 2600 osób. Raz w tygodniu świadczone są usługi w zakresie pobierania materiału do badań: mocz, krew. Wyniki wykonuje laboratorium w Połczynie Zdroju. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AL.-MED organizuje usługi lekarzy specjalistów, którzy przeprowadzają i wykonują badania w przychodni w Rąbinie w zakresie; badanie wzroku, słuchu, USG piersi, USG jamy brzusznej. Ponadto mieszkańcy gminy korzystają z porad lekarzy specjalistów głównie w sąsiadujących gminach – Połczyn Zdrój, Świdwin, Białogard oraz mają dostęp do zamkniętej opieki zdrowotnej w Powiatowym Szpitalu w Połczynie Zdroju. W gminie działa również punkt apteczny.

2.14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi narzędzie do określenia priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Ocenia zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategicznym. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana przez Komisję ds. opracowania strategii powołaną przez Radę Gminy w Rąbinie. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia:

KWESTIE DOTYCZĄCE OSÓB BEZROBOTNYCH

1. Mocne strony:

- pobudzenie aktywności bezrobotnych w działaniach służących do ich usamodzielnienia się,
- niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia dla osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- wspieranie bezrobotnego w czasie poszukiwania pracy,
- dowartościowanie osób bezrobotnych i ukazanie ich mocnych stron,
- dobra współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdwinie.
- funkcjonowanie Klubów Wsparcia Koleżeńskie i Integracji Społecznej,

2. Słabe strony:

- brak dojazdu do miejsca pracy,
- małe zainteresowanie osób bezrobotnych szkoleniami i podjęciem pracy,
- brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych,
- zbyt niskie wynagrodzenie oraz brak umowy o pracę jako główny czynnik bierności osób bezrobotnych.
- brak przedsiębiorstw produkcyjnych na terenie gminy.

3. Zagrożenia:

- rosnący poziom przestępczości, w tym przestępczości nieletnich,
- rosnące potrzeby w zakresie pomocy społecznej przy ograniczonych możliwościach finansowych władz samorządowych,
- postawa roszczeniowa społeczeństwa wobec samorządu terytorialnego,
- utrwalanie nieprawidłowych postaw życiowych osób bezrobotnych wobec otoczenia i wobec samego siebie,
- występowanie zjawiska nielegalnego zatrudnienia,
- występowanie zjawiska alkoholizmu i wykluczenia społecznego,

4. Szanse:

- nawiązywanie współpracy między instytucjami,
- dostosowanie szkoleń i ofert pracy do wykształcenia ludności lokalnej,
- możliwość dofinansowania działań w zakresie pomocy społecznej ze źródeł zewnętrznych, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- intensyfikacja działań mających na celu reintegrację społeczną i zawodową kobiet.

KWESTIE DOTYCZĄCE UZALEŻNIEŃ**1. Mocne strony:**

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie,
- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- współpraca z punktami informacyjno- konsultacyjnymi w zakresie uzależnień.
- prowadzenie w świetlicach środowiskowych dla dzieci programów socjoterapeutycznych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wspólnego prowadzenia działań promujących trzeźwość.

2. Słabe strony:

- małe zaangażowanie i brak pełnej współpracy osób dotkniętych uzależnieniem,
- brak ofert pracy umożliwiających poprawę warunków życia społeczności lokalnej, a tym samym odwrócenie uwagi od środków uzależnienia,

- niewystarczająca liczba specjalistów ds. uzależnień.

3. Zagrożenia;

- upadek wartości moralnych i autorytetu osób bez uzależnień,
- pogorszenie sytuacji materialnej rodzin, wzrost zasięgu ubóstwa powodem do załamania się sfery psychicznej społeczeństwa i podatnością na używki,
- pogarszanie jakości relacji interpersonalnych w rodzinach,
- wzrost przypadków separacji i rozwodów,
- coraz młodsza część społeczności lokalnej sięga po używki, gdyż nie radzą sobie z własnymi problemami.

4. Szanse:

- traktowanie uzależnienia jako problemu społecznego,
- organizacja szkoleń z zakresu rozwiązywania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie o podłożu alkoholowym dla klientów stykających się z takimi problemami oraz dla specjalistów,
- podejmowanie rozwiązań pozwalających na objęcie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemem uzależnień,
- kampanie medialne propagujące zdrowy styl życia,
- wspólna praca fachowców reprezentujących różne dziedziny na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

KWESTIE DOTYCZĄCE OCHRONA RODZINY

1. Mocne strony:

- pomoc psychologiczna dla rodzin,
- rozwój innowacyjnych form aktywizacji społecznej poprzez prowadzenie Klubów Wsparcia Koleżeńskiego,
- działalność wychowawcza świetlic środowiskowych,
- zajęcia uczące sposobów rozwiązywania problemów opiekuńczo- wychowawczych,
- warsztaty socjoterapeutyczne prowadzone w Klubie Integracji Społecznej.

2. Słabe strony:

- brak dziennych placówek opiekuńczo- wychowawczych,
- brak placówki socjoterapeutycznej,
- słabo rozwinięty system informacji i poradnictwa dla osób borykających się z przemocą,
- niewystarczająca liczba specjalistów zajmujących się w sposób profesjonalny szeroko rozumianymi problemami dotyczącymi współczesnej rodziny,
- brak stałych kontaktów z sektorem pozarządowym.

3. Zagrożenia:

- stereotypy w wizerunku pomocy społecznej,
- bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- niewydolność wychowawcza rodzin,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- brak reakcji społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- wzrost przypadków, w których niezbędne jest ograniczenie bądź pozbawienie praw rodzicielskich nad dziećmi,
- wzrost liczby osób młodocianych wymagających opieki kuratorskiej,
- przejawy demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich.

4. Szanse:

- podnoszenie poziomu włączenia rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych,
- rozwijanie form pracy świetlic szkolnych,
- wspomaganie i wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, podnoszenie efektywności uczenia się,
- rozwijanie umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów, a także umiejętności komunikacji społecznej,
- rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym terapii rodzinnej,
- upowszechnianie działań mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych rodziców i opiekunów,
- zapobieganie uzależnieniom i innym patologiom,
- wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny,
- tworzenie lokalnych klubów wsparcia,
- tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych,

- wzrost znaczenia wolontariatu i upowszechnienie tej formy działalności,
- możliwość pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

KWESTIE DOTYCZĄCE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Mocne strony:

- warsztaty terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych działające przy Domu Pomocy Społecznej w Modrzewcu, które zapewniają transport z miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- pracownicy socjalni przygotowani do udzielania pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym dogodnego dostępu do usług opiekuńczych,
- pomoc w pozyskaniu środków finansowych na likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych w komunikowaniu się oraz ułatwienie dostępu do tych informacji,
- pomoc prawna, psychologiczna, terapeutyczna, prawnicza dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności.

2. Słabe strony:

- brak kadry pracowniczej i samodzielного stanowiska pracy zajmującego się problemem osób niepełnosprawnych.
- szkoła publiczna oraz budynek urzędu nie przystosowany jest technicznie do przyjmowania niepełnosprawnych interesantów (bariery architektoniczne, transportowe),
- trudny dostęp do rehabilitacji leczniczej,
- brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- brak działań integracyjnych dla osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- brak aktualnej bazy danych o ilości osób niepełnosprawnych.

3. Zagrożenia:

- dalsza, pogłębiająca się izolacja społeczno- psychiczna osób niepełnosprawnych,

- pogarszający się stan zdrowia fizycznego i psychicznego społeczeństwa,
- niewystarczające upowszechnienie problematyki niepełnosprawności w mediach celem kształtowania pozytywnych postaw społecznych
- sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju niesprzyjająca udzielaniu skutecznej i szybkiej pomocy dla osób niepełnosprawnych,
- niewystarczające środki finansowe na szybką likwidację barier architektonicznych,

4. Szanse:

- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- współpraca sektora pozarządowego z sektorem publicznym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,
- aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, w tym możliwość uzyskania dofinansowania działań realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych z Europejskiego Funduszu Społecznego,

KWESTIE DOTYCZĄCE SENIORÓW

Seniorzy

1. Mocne strony:

- dostęp do usług opiekuńczych mających na celu pomoc osobom starszym w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, higienicznych, pielęgnacyjnych,
- wsparcie psychologiczne,

2. Słabe strony:

- brak wolontariuszy przygotowanych do pracy z samotnymi i ubogimi seniorami,
- dyskryminacja osób starszych na rynku pracy oraz w obszarze ochrony zdrowia,
- zła sytuacja finansowa seniorów,
- ograniczony zakres usług w publicznych zakładach opieki zdrowotnej na rzecz osób starszych,
- niedostateczna oferta aktywizacji osób starszych.

3. Zagrożenia:

- wzrost obojętności społeczeństwa na problemy osób starszych,
- marginalizacja osób starszych,
- niedocenianie przez społeczeństwo doświadczenia i umiejętności osób starszych,

- brak koordynacji działań podejmowanych przez różne instytucje i organizacje na rzecz osób starszych.

4. Szanse:

- łamanie stereotypów na temat niedołężności seniorów
- zdobywanie środków na poprawę życia seniorów, w tym z funduszy unijnych,
- wspieranie działań mających na celu aktywne uczestnictwo w życiu społecznym osób starszych,
- upowszechnienie idei wolontariatu dla osób starszych,
- współpraca różnych podmiotów w zakresie budowy programów promujących zdrowy styl życia wśród osób starszych.

2.15. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE W GMINIE

Po gruntownym przeanalizowaniu tendencji występujących w gminie Rąbino, dominującym problemem w gminie jawi się brak miejsc pracy, ubożenie mieszkańców oraz uzależnienie od alkoholu. Występujące problemy są bardzo powiązane ze sobą i obejmują coraz większą liczbę mieszkańców. Długotrwałe pozostawanie bez pracy doprowadziło do pojawienia się zjawiska wykluczenia społecznego.

Według statystyk problem uzależnienia alkoholowego jest niski. Jednak w ocenie społeczeństwa jest wiodący i ciągle narastający.

Pojawiło się także niekorzystne zjawisko cechujące się tym, iż społeczność lokalna zamiast potęgować wysiłki do zaradzenia negatywnym zjawiskom społecznym w łatwy sposób wykorzystuje możliwość otrzymania wszelkiego rodzaju wsparcia od różnych instytucji. Z tego też względu zarówno samorząd lokalny, jak i wszystkie instytucje działające na terenie gminy będą podejmować działania niwelujące marginalizację społeczną.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

3.1. MISJA

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rąbino na lata 2007-2015. Gmina Rąbino wykorzystując możliwości prawne, finansowe oraz lokalny potencjał społeczny dąży do poprawy standardu życia swoich mieszkańców oraz eliminuje negatywne zjawiska poprzez budowę nowoczesnego i profesjonalnego systemu wsparcia społecznego.

3.2. POMOC OSOBOM I RODZINOM OBARCZONYM PROBLEMEM UZALEŻNIENIA

Cel strategiczny:

Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnień.

Cele szczegółowe:

1. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.
2. Zwiększanie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Kierunki działania:

1. Organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
2. Współpraca z punktami informacyjno - konsultacyjnymi z zakresu problemów alkoholowych oraz stowarzyszeniami abstynenckimi i trzeźwościowymi.
3. Szkolenia z zakresu rozwiązywania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie o podłożu alkoholowym dla klientów stykających się z takimi problemami.
4. Prowadzenie w świetlicach środowiskowych programów socjoterapeutycznych dla dzieci.
5. Organizacja szkoleń i konferencji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych wg następujących założeń merytorycznych:
  - a) prowadzone w formie zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno-informacyjnym z zakresu profilaktyki uzależnień,
  - b) adresowane w pierwszej kolejności do dzieci zaniedbanych wychowawczo i zmierzające do nawiązania ścisłej współpracy z rodzicami.
7. Organizowanie i prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych, a zwłaszcza alkoholu.
8. Wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość.
9. Zaopatrywanie przedstawicieli różnych grup społeczno-zawodowych w materiały szkoleniowe dotyczące problematyki używania substancji psychoaktywnych (a zwłaszcza alkoholu) oraz przemocy domowej oraz propagowanie tej tematyki wśród mieszkańców gminy poprzez plakaty, ulotki, informatory.
10. Zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacenie wyżywienia w szkole, wyposażenie w niezbędne artykuły szkolne, odzież, opłacenie wypoczynku w okresie letnim i zimowym.
11. Nawiązywanie ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi w zakresie działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież.

3.3. SYSTEM POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

Cel strategiczny:

Zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności na terenie gminy Rąbino.

Cele szczegółowe:

1. Rozwiązywanie indywidualnych problemów, które stały się przyczyną powstania bezdomności.
2. Nabycie przez osoby bezdomne umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.
3. Wspieranie działań w zakresie pozyskania lokali mieszkalnych przez osoby bezdomne.
4. Prowadzenie pracy socjalnej w obszarze odtwarzania zerwanych więzi rodzinnych.
5. Zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych.

Kierunki działań:

1. Praca z indywidualnym przypadkiem (praca z konkretną rodziną poprzez podpisywanie kontraktu, wytyczenie krótkoterminowych zadań i długofalowych działań oraz bieżący monitoring do czasu usamodzielnienia się rodziny).
2. Realizacja programu psychologiczno-pedagogicznego wychodzenia z bezdomności (zapewnienie wsparcia psychicznego rodzinom dotkniętym problemem bezdomności, wskazanie dróg wyjścia z trudnej sytuacji, nauka racjonalnego wydatkowania środków pozostających w dyspozycji rodziny, itp.)
3. Rozszerzenie zakresu usług świadczonych dla bezdomnych.
4. Pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego dla osób dotkniętych zdarzeniem losowym.

3.4. SYSTEM POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Cel strategiczny:

Tworzenie zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym łatwego dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.
2. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
3. Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności polegających na:
  - a) wczesnej interwencji u dzieci do 7 roku życia;
  - b) kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.
4. Wyrabianie zaradności osobowej i pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.
5. Wspieranie rodzin, u których występują problemy niepełnosprawności, w szczególności rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.
6. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i zatrudnienia.
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Kierunki działania:

1. Rozwój poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, socjalnego, wychowawczego, rodzinnego i zawodowego w tym:
  - a) inspirowanie i tworzenie grup samopomocowych integrujących osoby niepełnosprawne,
  - b) zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych.
2. Dalsze rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu zlecenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych.
3. Dofinansowanie uczestnictwa niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
4. Pomoc w pozyskaniu środków finansowych na likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych w komunikowaniu się i dostępie do informacji.
5. Pomoc w otrzymaniu dofinansowania na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
6. Wspieranie w tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
7. Tworzenie dostosowanych (bez barier) przedszkoli i klas integracyjnych w szkołach.
8. Utworzenie Bazy Danych dotyczących osób niepełnosprawnych.

3.5. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Cel strategiczny:

Budowa kompleksowego i skutecznego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego dobre funkcjonowanie rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.
2. Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych oraz zapobieganie przechodzenia kryzysu w stan chroniczny.
3. Wzmocnienie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym.

Kierunki działania:

1. Świadczenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego.
2. Prowadzenie terapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej, mediacji.
3. Prowadzenie grupy wsparcia dla dorosłych.
4. Prowadzenie grupy socjoterapeutycznej dla dorosłych i dzieci.
5. Pośrednictwo w kontakcie z instytucjami.
6. Organizowanie pomocy w uzyskaniu schronienia dla ofiar domowej przemocy.
7. Diagnoza potrzeb środowiska w zakresie rozpoznawania sytuacji kryzysowych oraz oczekiwań klientów pomocy społecznej.
8. Działalność edukacyjna w zakresie pogłębiania wiedzy merytorycznej i umiejętności interpersonalnych w celu zapewnienia klientom profesjonalnej pomocy zgodnie z aktualnie obowiązującymi standardami.

3.6. SYSTEM WSPARCIA DLA RODZIN DYSFUNKCYJNYCH

Cel strategiczny:

Wzmocnienie trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną, z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków wyrównywania szans dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczych.

Kierunki działań:

1. Praca terapeutyczna z rodziną dysfunkcyjną w kierunku zapewnienia pobytu dziecka w rodzinie naturalnej.
2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży poprzez:
  - a) organizację i finansowanie dożywiania (w trakcie nauki w szkole) dla dzieci,
  - b) zapewnienie odzieży, wyposażenie w artykuły szkolne,
  - c) organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
9. Podejmowanie działań profilaktycznych:
  - a) tworzenie warunków do organizacji nowych świetlic środowiskowych;
  - b) dofinansowanie programów socjoterapeutycznych realizowanych w świetlicach,
  - c) utworzenie interdyscyplinarnego zespołu specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.

3.7. SYSTEM WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH I ICH RODZIN

Cel strategiczny:

Tworzenie kompleksowego systemu wsparcia aktywizującego osoby bezrobotne.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie szans na podjęcie pracy zarobkowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.
2. Niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin.
3. Pobudzenie aktywności bezrobotnych w działaniach służących ich usamodzielnieniu.
4. Readaptacja do środowiska pracy w przypadku długotrwałego bezrobocia.

Kierunki działań:

1. Praca socjalna rozumiana jako aktywna działalność zawodowa pracowników socjalnych na rzecz osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych bezrobociem, w tym m.in.:
  - a. aktywizowanie do poszukiwania pracy,
  - b. udzielenie pomocy w poszukiwaniu ofert pracy,
  - c. wskazywanie możliwości i źródeł pozyskania dodatkowych środków finansowych wzmacniających budżety domowe,
  - d. kształtowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania społecznego,
  - e. niwelowanie postawy biernego uczestnika w systemie pomocy społecznej.
2. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego wspomagającego nabywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy oraz prowadzenia rozmów z pracodawcami.
3. Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej.
4. Inicjowanie powstawania grup samopomocowych, których celem jest wzajemna pomoc w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.
5. Pośredniczenie w kontaktach z pracodawcami.
6. Ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, w zakresie udziału pracowników PUP (doradcy zawodowego, pośrednika pracy) w cyklicznych spotkaniach roboczych pracowników socjalnych i podejmowanie wspólnych działań na rzecz klientów GOPS.
7. Współdziałanie w programach realizowanych z EFS.

3.8. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Cel strategiczny:

Integracja społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

1. Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.
2. Inicjowanie współdziałania pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Kierunki działań:

1. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie przez: organizacje społeczne, kościelne, związki wyznaniowe, pracodawców, osoby prywatne.

2. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji w zakresie pozyskania środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
3. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

3.9. SYSTEM KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA SŁUŻB SPOŁECZNYCH

Cel strategiczny:

Wzmacnianie oraz podnoszenie sprawności i skuteczności działań podejmowanych przez służby społeczne.

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie zjawisku chorób zawodowych i wypalaniu zawodowemu.
2. Promocja kształcenia ustawicznego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych służb społecznych gminy.

Kierunki działań:

1. Dokonywanie szczegółowej analizy sytuacji i potrzeb służb społecznych w zakresie kształcenia profesjonalnego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych.
2. Udział pracowników pomocy społecznej w Rąbinie w kursach, szkoleniach, konferencjach podnoszących wiedzę, umiejętności i kwalifikacje.

3.10. KIERUNKI DZIAŁAŃ ODNOSZĄCE SIĘ DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
Uzależnienia	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.	Zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacenie wyżywienia w szkole, wyposażenie w niezbędne artykuły szkolne, odzież, opłacenie wypoczynku w okresie letnim i zimowym.
		Prowadzenie w świetlicach środowiskowych programów socjoterapeutycznych dla dzieci.
		Organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
	Zwiększanie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.	Organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
		Współpraca z punktami informacyjno - konsultacyjnymi z zakresu problemów alkoholowych oraz stowarzyszeniami abstynenckimi i trzeźwościami
		Prowadzenie w świetlicach środowiskowych programów socjoterapeutycznych dla dzieci.
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej	- Organizacja szkoleń i konferencji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. - Zaopatrywanie przedstawicieli różnych grup społeczno-zawodowych w materiały szkoleniowe dotyczące	

		<p>problematyki używania substancji psychoaktywnych (a zwłaszcza alkoholu) oraz przemocy domowej oraz propagowanie tej tematyki wśród mieszkańców gminy poprzez plakaty, ulotki, informatory.</p> <p>Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych wg następujących założeń merytorycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzone w formie zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno-informacyjnym z zakresu profilaktyki uzależnień, - adresowane w pierwszej kolejności do dzieci zaniedbanych wychowawczo i zmierzające do nawiązania ścisłej współpracy z rodzicami. <p>Organizowanie i prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych, a zwłaszcza alkoholu.</p>
Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
		<p>Wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość</p> <p>Zaopatrywanie przedstawicieli różnych grup społeczno-zawodowych w materiały szkoleniowe dotyczące problematyki używania substancji psychoaktywnych (a zwłaszcza alkoholu) oraz przemocy domowej oraz propagowanie tej tematyki wśród mieszkańców gminy poprzez plakaty, ulotki, informatory.</p> <p>Nawiązywanie ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi w zakresie działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież.</p> <p>Szkolenia z zakresu rozwiązywania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie o podłożu alkoholowym dla klientów stykających się z takimi problemami.</p>

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
Bezdomność	Rozwiązywanie indywidualnych problemów, które stały się przyczyną powstania bezdomności.	Praca z indywidualnym przypadkiem (praca z konkretną rodziną poprzez podpisywanie kontraktu, wytyczenie krótkoterminowych zadań i długofalowych działań oraz bieżący monitoring do czasu usamodzielnienia się rodziny).
	Nabycie przez osoby bezdomne umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.	Realizacja programu psychologiczno-pedagogicznego wychodzenia z bezdomności (zapewnienie wsparcia psychicznego rodzinom dotkniętym problemem bezdomności, wskazanie dróg wyjścia z trudnej sytuacji, nauka racjonalnego wydatkowania środków pozostających w dyspozycji rodziny, itp.)
	Wspieranie działań w zakresie pozyskania lokali mieszkalnych przez osoby bezdomne.	Pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego dla osób dotkniętych zdarzeniem losowym.
	Prowadzenie pracy socjalnej w obszarze odtwarzania zerwanych więzi rodzinnych.	Rozszerzenie zakresu usług świadczonych dla bezdomnych
	Zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych.	Realizacja programu psychologiczno-pedagogicznego wychodzenia z bezdomności (zapewnienie wsparcia psychicznego rodzinom dotkniętym problemem bezdomności, wskazanie dróg wyjścia z trudnej sytuacji, nauka racjonalnego wydatkowania środków pozostających w dyspozycji rodziny, itp.).

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
Niepełnosprawność	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym łatwego dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, socjalnego, wychowawczego, rodzinnego i zawodowego w tym: - inspirowanie i tworzenie grup samopomocowych integrujących osoby niepełnosprawne, - zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych.
		Dalsze rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu zlecenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych
		Dofinansowanie uczestnictwa niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
	Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.	Wspieranie w tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Pomoc w otrzymaniu dofinansowania na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
	Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności polegających na: - wczesnej interwencji u dzieci do 7 roku życia; - kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.	Tworzenie dostosowanych (bez barier) przedszkoli i klas integracyjnych w szkołach. Dofinansowanie uczestnictwa niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Pomoc w otrzymaniu dofinansowania na zaopatrzenie w sprzęt

		rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
	Wyrabianie zaradności osobowej i pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.	Utworzenie Bazy Danych dotyczących osób niepełnosprawnych. Rozwój poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, socjalnego, wychowawczego, rodzinnego i zawodowego w tym: - inspirowanie i tworzenie grup samopomocowych integrujących osoby niepełnosprawne, - zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych.
	Wspieranie rodzin, u których występują problemy niepełnosprawności, w szczególności rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.	Tworzenie dostosowanych (bez barier) przedszkoli i klas integracyjnych w szkołach. Dofinansowanie uczestnictwa niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
	Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i zatrudnienia.	Pomoc w otrzymaniu dofinansowania na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
		Pomoc w pozyskaniu środków finansowych na likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych w komunikowaniu się i dostępie do informacji. Wspieranie w tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	Tworzenie dostosowanych (bez barier) przedszkoli i klas integracyjnych w szkołach. Dalsze rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu zlecenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie uczestnictwa niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
Rodzina w kryzysie	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.	Świadczenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego.
		Pośrednictwo w kontakcie z instytucjami.
		Organizowanie pomocy w uzyskaniu schronienia dla ofiar domowej przemocy.
	Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych oraz zapobieganie przechodzenia kryzysu w stan chroniczny.	Prowadzenie terapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej, mediacji.
		Prowadzenie grupy wsparcia dla dorosłych.
		Prowadzenie grupy socjoterapeutycznej dla dorosłych i dzieci.
		Diagnoza potrzeb środowiska w zakresie rozpoznawania sytuacji kryzysowych oraz oczekiwań klientów pomocy społecznej.
		Pośrednictwo w kontakcie z instytucjami.
	Wzmocnienie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym.	Diagnoza potrzeb środowiska w zakresie rozpoznawania sytuacji kryzysowych oraz oczekiwań klientów pomocy społecznej.
		Działalność edukacyjna w zakresie pogłębiania wiedzy merytorycznej i umiejętności interpersonalnych w celu zapewnienia klientom profesjonalnej pomocy zgodnie z aktualnie obowiązującymi

		standardami. Pośrednictwo w kontakcie z instytucjami.
--	--	--

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
Rodzina dysfunkcyjna	Zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną, z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.	<p>Podjęcie działań profilaktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków do organizacji nowych świetlic środowiskowych; - dofinansowanie programów socjoterapeutycznych realizowanych w świetlicach, - utworzenie interdyscyplinarnego zespołu specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży. <p>Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację i finansowanie dożywiania (w trakcie nauki w szkole) dla dzieci, - zapewnienie odzieży, wyposażenie w artykuły szkolne, - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.	<p>Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację i finansowanie dożywiania (w trakcie nauki w szkole) dla dzieci, - zapewnienie odzieży, wyposażenie w artykuły szkolne, - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
	Stworzenie warunków wyrównywania szans dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych opiekuńczo-	Praca terapeutyczna z rodziną dysfunkcyjną w kierunku zapewnienia pobytu dziecka w rodzinie naturalnej.

	wychowawczych.	<p>Podjęcie działań profilaktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków do organizacji nowych świetlic środowiskowych; - dofinansowanie programów socjoterapeutycznych realizowanych w świetlicach, - utworzenie interdyscyplinarnego zespołu specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży. <p>Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację i finansowanie dożywiania (w trakcie nauki w szkole) dla dzieci, - zapewnienie odzieży, wyposażenie w artykuły szkolne, - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
--	----------------	---

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
Bezrobocie	Zwiększenie szans na podjęcie pracy zarobkowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.	<p>Praca socjalna rozumiana jako aktywna działalność zawodowa pracowników socjalnych na rzecz osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych bezrobociem, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie do poszukiwania pracy, - udzielenie pomocy w poszukiwaniu ofert pracy, - wskazywanie możliwości i źródeł pozyskania dodatkowych środków finansowych wzmacniających budżety domowe, - kształtowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania społecznego, - niwelowanie postawy biernego uczestnika w systemie pomocy społecznej. <p>Udzielanie poradnictwa specjalistycznego wspomagającego nabywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy oraz prowadzenia rozmów z pracodawcami.</p> <p>Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej.</p> <p>Inicjowanie powstawania grup samopomocowych, których celem jest</p>

		<p>wzajemna pomoc w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Pośredniczenie w kontaktach z pracodawcami. Ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, w zakresie udziału pracowników PUP (doradcy zawodowego, pośrednika pracy) w cyklicznych spotkaniach roboczych pracowników socjalnych i podejmowanie wspólnych działań na rzecz klientów GOPS. Współudział w programach realizowanych z EFS.</p>
	Niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin.	<p>Inicjowanie powstawania grup samopomocowych, których celem jest wzajemna pomoc w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.</p> <p>Udzielanie poradnictwa specjalistycznego wspomagającego nabywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy oraz prowadzenia rozmów z pracodawcami.</p>
Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
	Pobudzenie aktywności bezrobotnych w działaniach służących ich usamodzielnieniu.	<p>Inicjowanie powstawania grup samopomocowych, których celem jest wzajemna pomoc w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.</p> <p>Praca socjalna rozumiana jako aktywna działalność zawodowa pracowników socjalnych na rzecz osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych bezrobociem, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie do poszukiwania pracy, - udzielenie pomocy w poszukiwaniu ofert pracy, - wskazywanie możliwości i źródeł pozyskania dodatkowych środków finansowych wzmacniających budżety domowe, - kształtowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania społecznego, - niwelowanie postawy biernego uczestnika w systemie pomocy społecznej.
	Readaptacja do środowiska pracy w przypadku długotrwałego bezrobocia.	<p>Udzielanie poradnictwa specjalistycznego wspomagającego nabywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy oraz prowadzenia rozmów z pracodawcami. Pośredniczenie w kontaktach z pracodawcami.</p>

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
<p>Współpraca ze społecznością lokalną</p>	<p>Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.</p>	<p>Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji w zakresie pozyskania środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.</p>
	<p>Inicjowanie współdziałania pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.</p>	<p>Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji w zakresie pozyskania środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.</p>
		<p>Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie przez: organizacje społeczne, kościelne, związki wyznaniowe, pracodawców, osoby prywatne.</p>

Kwestie problemu	Cele szczegółowe	Kierunki działań
<p>Kształcenie i doskonalenie służb społecznych</p>	<p>Przeciwdziałanie zjawisku chorób zawodowych i wypalaniu zawodowemu.</p> <p>Promocja kształcenia ustawicznego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych służb społecznych gminy.</p>	<p>Dokonywanie szczegółowej analizy sytuacji i potrzeb służb społecznych w zakresie kształcenia profesjonalnego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych.</p> <p>Udział pracowników pomocy społecznej w Rąbinie w kursach, szkoleniach, konferencjach podnoszących wiedzę, umiejętności i kwalifikacje.</p> <p>Udział pracowników pomocy społecznej w Rąbinie w kursach, szkoleniach, konferencjach podnoszących wiedzę, umiejętności i kwalifikacje</p>

3.11.HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW

Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnień

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	Zwiększanie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności na terenie gminy Rąbino

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Rozwiązywanie indywidualnych problemów, które stały się przyczyną powstania bezdomności.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	Nabywanie przez osoby bezdomne umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.		X	X		X	X	X	X	X
3.	Wspieranie działań w zakresie pozyskania lokali mieszkalnych przez osoby bezdomne.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.	Prowadzenie pracy socjalnej w obszarze odtwarzania zerwanych więzi rodzinnych.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5.	Zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych.		X	X	X	X	X	X	X	X

Tworzenie zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym łatwego dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.	Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności polegających na: - wczesnej interwencji u dzieci do 7 roku życia; - kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.	Wyrobienie zaradności osobowej i pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.		X	X	X	X	X	X	X	X
5.	Wspieranie rodzin, u									

	których występują problemy niepełnosprawności, w szczególności rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6.	Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i zatrudnienia.	X	X	X	X			X	X	X
7.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Budowa kompleksowego i skutecznego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego dobre funkcjonowanie rodziny

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych oraz zapobieganie przechodzenia kryzysu w stan chroniczny.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.	Wzmocnienie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Wzmocnienie trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom

dezorganizującym życie rodziny

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną, z zachowaniem preferencji form prarodzinnych.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.	Stworzenie warunków wyrównywania szans dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczych.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tworzenie kompleksowego systemu wsparcia aktywizującego osoby bezrobotne

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Zwiększenie szans na podjęcie pracy zarobkowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	Niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.	Pobudzenie aktywności bezrobotnych w działaniach służących ich usamodzielnieniu.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.	Readaptacja do środowiska pracy w									

	przypadku długotrwałego bezrobocia.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
--	-------------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Integracja społeczności lokalnej

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.	Inicjowanie współdziałania pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Wzmacnianie oraz podnoszenie sprawności i skuteczności działań podejmowanych przez służby społeczne

Lp.	Cele szczegółowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Przeciwdziałanie zjawisku chorób zawodowych i wypalaniu zawodowemu.		X		X		X			X
2.	Promocja kształcenia ustawicznego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych służb społecznych gminy.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

4.1. INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie

Podmiot prowadzący:

Gmina Rąbino

Zakres usług:

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustaw: o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w gminie.

Kadrę jednostki stanowi kierownik, pracownicy socjalni, konsultant rodzinny, pracownicy administracyjno-biurowi i pracownik gospodarczy.

Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, a także zdrowotnej.

Udział w szkoleniach kadry zatrudnionej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej:

Kadra zatrudniona w GOPS uczestniczy w licznych formach doskonalenia i podnoszenia swoich kwalifikacji, wśród których na uwagę zasługują następujące szkolenia: „Rodzina jako podstawowe dobro człowieka – grupa społeczna realizująca nasze człowieczeństwo, zadania, cele, zagrożenia i wyzwania”, „Zmiany do ustawy o pomocy społecznej”, „Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych”, „Praca z trudnym klientem”, „Drogi wsparcia współczesnych rodzin”, „Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i zarządzanie projektem w pomocy społecznej”, „Aktualne problemy i wyzwania pomocy społecznej – strategie lokalne”, „Przyznawanie pomocy społecznej w praktyce”, „Zmiany w ubezpieczeniach społecznych, zdrowotnych, emerytury, renty i zasiłki, podatek dochodowy od osób fizycznych”, „Nowy system pomocy społecznej”, „Postępowanie z dokumentami archiwalnymi”, i „Profilaktyka uzależnień – problem alkoholowy i przemoc wobec dziecka”.

2. *Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu* (dla upośledzonych umysłowo mężczyzn, liczba miejsc - 95).

Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe w Świdwinie

Zakres oferowanych usług:

- 1) zapewnianie potrzeb socjalno-bytowych i specjalistycznych usług pielęgnacyjnych,
- 2) usługi opiekuńcze i wspomagające (terapia zajęciowa, praca socjalna),
- 3) umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
- 4) podnoszenie sprawności psychofizycznej,

- 5) aktywizowanie pensjonariuszy do wypełniania ról społecznych,
- 6) utrzymywanie kontaktów z rodziną i środowiskiem.

Jedną z form rehabilitacji prowadzonej w Domu Pomocy Społecznej są warsztaty zajęciowe. Warsztaty zajęciowe przy DPS Modrzewiec służą dla pensjonariuszy oraz dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Rąbino w ich codziennym funkcjonowaniu. Rehabilitacja prowadzona w warsztatach terapii zajęciowej polega na stabilnym uczestniczeniu w codziennym, indywidualnym programie zajęć, który obejmuje: terapię zajęciową w grupie, rozmowy indywidualne, konsultacje, spotkania rodzinne podtrzymujące więzi oraz integrację ze środowiskiem lokalnym.

3. Zakład Budżetowy – specjalizujący się w zakresie obsługi szkół, świetlic wiejskich, bibliotek i ośrodka kultury.

Zakład Budżetowy w Rąbinie jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do obsługi ekonomiczno-administracyjnej i finansowo-księgowej Zespołu Szkół w Rąbinie i Szkoły Podstawowej w Nielepie, organizacji dowozu dzieci do szkół. Zakład Budżetowy zajmuje się także zapewnieniem pomocy socjalnej dla uczniów, w tym stypendiami szkolnymi, zasiłkami losowymi, dofinansowaniem klas I-III oraz zaopatrzeniem oddziałów przedszkolnych w podręczniki. Zakład prowadzi współpracę z dyrektorami szkół oraz z GOPS w zakresie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i letnich oraz zabiega o fundusze na ten cel. Prowadzi działalność kulturalną i nadzór nad świetlicami wiejskimi.

4.2. DO INSTYTUCJI PUBLICZNYCH ZALICZAMY:

- 3) Zespół Szkół w Rąbinie,
- 4) Szkołę Podstawową w Nielepie,

4.3. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY TO:

- 11) Stowarzyszenie Wspierania Samorządowego „Nasza Gmina”, Paszęcín 1/6,
- 12) Gminne Stowarzyszenie Gospodarcze, Rąbino 27,
- 13) „Caritas Parafii” Rąbino, 78-331 Rąbino,
- 14) Ochotnicza Straż Pożarna w Rąbinie 22,
- 15) Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Górze,
- 16) Ochotnicza Straż Pożarna w Batyniu,
- 17) Stowarzyszenie Przyrodniczo - Kulturowe „Niebórz”, Niebórz 1,

- 18) Wspólnota Dzieci Łaski Bożej w Lipiu 4
- 19) Szkolny Klub Sportowy „Wicher” ZS,
- 20) Koło Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Rąbinie.

Stowarzyszenie Wspierania Samorządowego „Nasza Gmina” Paszęcín zajmuje się:

- prowadzeniem Niepublicznej Szkoły Podstawowej we wsi Rzecino oraz Niepublicznej Świetlicy „Karolinka” we wsi Paszęcín,
- popieraniem rozwoju społeczności lokalnej, a zwłaszcza kulturalnej i oświatowej,
- prowadzeniem działań łagodzących skutki bezrobocia wśród byłych pracowników państwowych gospodarstw rolnych,
- wyrównywaniem szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- działalnością wychowawczą i edukacyjną wśród dzieci i młodzieży.

Gminne Stowarzyszenie Gospodarcze Rąbino, podejmuje działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i powiatu. Działalność stowarzyszenia ukierunkowana jest przede wszystkim na wspieranie rozwoju aktywności społecznej, pomocy społecznej oraz inicjatyw w organizacji i wdrażaniu różnych kierunków działalności gospodarczej.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Połczynie Zdroju prowadzi Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Rąbinie, w którym udzielana jest pomoc społeczno-prawna, organizowane są różne imprezy okolicznościowe wspólnie z GOPS dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskim budżecie domowym oraz z rodzin dysfunkcyjnych, które nie radzą sobie z realiami życia codziennego w społeczeństwie.

„Caritas Parafii” Rąbino działa na terenie parafii Rąbino. Prowadzi działalność charytatywną, wspiera rodziny ubogie w formie stypendiów socjalnych, jak również rodziny, w których są osoby dotknięte długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością oraz pomaga w różnym zakresie rodzinom niewydolnym finansowo.

Ochotnicza Straż Pożarna w Rąbinie poza działalnością służącą przede wszystkim propagowaniu i szerzeniu wiedzy w dziedzinie profilaktyki i ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy, prowadzi działalność wychowawczą z elementami rozwoju sportu wśród młodzieży gminnej zrzeszonej w młodzieżowej drużynie pożarniczej dziewcząt i chłopców.

Wspólnota Dzieci Łaski Bożej w Lipiu 4 – stowarzyszenie prowadzi działalność ewangelizacyjną i formacyjną. Stowarzyszenie pomaga osobom uzależnionym od alkoholu i innym potrzebującym, którzy chcą rozwiązać swoje problemy lub wzmacniać wiarę.

Stowarzyszenie „Niebórz”, Niebórz 1, gmina Rąbino prowadzi działalność w zakresie rozwijania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy Rąbino oraz

powiatu świdwińskiego. Stowarzyszenie prowadzi działania skierowane do środowisk twórczych województwa zachodniopomorskiego. W kilku świetlicach wiejskich prowadzone są działania poszerzające horyzonty artystyczne wśród dzieci i młodzieży, wdrażane nowe formy edukacyjne.

Szkolny Klub Sportowy Wicher w Rąbinie prowadzi sekcję piłki nożnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Poprzez swoją działalność Szkolny Klub Sportowy dąży do poprawy ogólnej sprawności fizycznej, kształtuje nawyki sportowe, rozwija nawyk aktywnego spędzania czasu jak również rozwija zainteresowania uczniów.

Celem głównym pracy z uczniami jest ogólne usprawnianie uczniów oraz przygotowanie ich do zawodów sportowych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim, takich jak:

- Szkolna Liga Lekkoatletyczna,
- Sztafetowe Biegi Przełajowe,
- Mistrzostwa Powiatu w piłce ręcznej oraz siatkowej,
- Zawody lekkoatletyki indywidualnej: skoku w dal, biegu na 100m, 300m, 600m, 800m, 1000m, pchnięcia kulą.

5. REALIZATORZY:

1. Urząd Gminy w Rąbinie,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie,
3. Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Połczynie Zdroju,
5. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rąbinie,
6. Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie,
7. Zespół Szkół w Rąbinie,
8. Szkoła Podstawowa w Nielepie,
9. Organizacje kościelne,
10. Stowarzyszenie „Promyk”,
11. Gminny Ośrodek Kultury,
12. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AL-MED”
13. Policja,
14. Organizacje pozarządowe,
15. Sponsorzy i inni.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Podstawowymi źródłami finansowania działań mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych występujących na terenie gminy Rąbino będą:

- środki własne gminy,
- środki z budżetu państwa,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych,
- środki pomocowe z UE (między innymi w ramach programu „Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich” oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- środki z Powiatowego Urzędu Pracy,
- sponsorzy,
- inne.

7. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

Istotnym instrumentem wdrażania niniejszej Strategii pozostawać będzie monitoring polegający na systematycznej ocenie realizowanych działań i modyfikacji kierunków działań w przypadkach istotnych zmian społecznych, które będą pojawić się wraz ze zmianami regulacji prawnych lub w przypadku narastania poszczególnych problemów społecznych.

Całościowa ocena wymagać będzie odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Jakość procesu wdrażania strategii będzie zależna od sytuacji finansowej Gminy, środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych, w tym środków unijnych oraz wielkości środków finansowych niezbędnych do realizacji poszczególnych projektów.

Elementy skutecznego monitoringu i wdrażania:

1. Zespół wdrażający Strategię

W skład zespołu wchodzi członkowie Komisji Opieki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Środowiska Rady Gminy i kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Roczna ocena wdrażania Strategii

Zespół wdrażający Strategię powinien zebrać się przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

PODSUMOWANIE

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej, powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to zarówno do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie, jak i dokumentów wieloletnich, m.in. do:

1. Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Rąbino na lata 2007 -2015.
3. Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
4. Gminnego System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rąbino na lata 2007- 2015.
5. Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rąbino na lata 2007-2015 ukierunkowana jest na konkretne działania w ramach przyjętych priorytetów. Problematyka społeczna jest dziedziną złożoną i różnorodną i dlatego należy brać pod uwagę oraz uwzględniać uwarunkowania i potrzeby lokalne, które z reguły powinny stanowić o realizacji projektów. Należy podkreślić, że Strategia ma przede wszystkim wskazywać na pewne kierunki działania w sferze polityki społecznej, które mają służyć realizacji wspólnej misji jaką jest podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową, nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. Strategia wskazuje również na to, jak wykorzystując posiadane zasoby materialne i personalne, poszczególne podmioty życia społecznego mogą wspólnie zrealizować cel nadrzędny Strategii. W takim rozumieniu należy postrzegać Strategię jako centralną oś, wokół której obracają się inne działania podstawowego organu samorządu terytorialnego. Istotne znaczenie ma tu szerokie spektrum działań, w którym będą uczestniczyć partnerzy społeczni wszystkich szczebli organizacji życia społecznego. Biorąc powyższe pod uwagę niezbędny jest długofalowy czas realizacji Strategii przewidziany do 2015 roku, nie tylko po to by zrealizować założone cele, ale również po to by wyzwolić znaczną- wzmożoną aktywność środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania niezmiernie

istotnych i ważkich dla gminy problemów społecznych. Przyjęty kształt Strategii otwiera dla podmiotów niepublicznych wiele możliwości nie tylko uczestnictwa w ogólnym systemie pomocy mieszkańcom gminy znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ale także daje możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Zapewne niniejsza Strategia nie wyczerpuje wszystkich działań, które można byłoby jeszcze uwzględnić w dokumencie. Wybrano tylko te, które zdają się być według zespołu opracowującego najpilniejsze i najważniejsze. Kryterium wyboru stanowiły praktyczne możliwości realizacji działań, zorientowanych przede wszystkim na przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków problemów społecznych oraz aktywizację zaniedbanych środowisk, ze wskazaniem wybranych instrumentów realizacji i niektórych partnerów społecznych. Takie spojrzenie na politykę społeczną wynika z długoletnich doświadczeń ze współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz z innymi partnerami społecznymi.

Rzeczywistość społeczna pokaże w przyszłości, które założenia należy zmodyfikować i jak usprawnić cały proces wdrażania i monitorowania Strategii. Przyjęte zasady realizacji Strategii i ewaluacji programów operacyjnych, powinny w przyszłości zweryfikować kształt Strategii na korzyść mieszkańców naszej gminy.